

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 Р.

БОРИСТЕН

2020 рік

№ 02(343)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

11.02
ВІТОРОК

16:00
МІСЦЯ
ІМІРІДА

... ВІДОВЛІТЬСЯ, ЯКЕ ЦЕ
ДОБРО - УКРАЇНА!

ВІДОВЛІТЬСЯ ГЛАВОЮ НА ХЕЛІКАЛІ.
ПОДІЛЛЯТЬ ВІДЕОКЛІПОВИЙ ЖОРНAL-ІНІЦІАТОРІ
НОВАСЛОВІВСЬКИХ ПУНКТОВ СВІТЛЯ
ДІДІВІДІВЩИСТВА ФІДЕЛЯ СУХОВІСІ.

Незабутній друг журналу
“Бористен”

"У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються..."

"Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову"

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс. Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», Дніпровський Національний Університет імені О.Гончара

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальність за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальність перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції
а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelesukhonis@gmail.com

Представництва редакції:

У Києві: Олег Чорногуз, тел: (067)2555026

У США: Bahriany Foundation, Inc. 19669 Villa Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967 , USA

З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;

У Румунії : Ritco Virgil STR. 1 Decembrie7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;

У Бразилії: Wira Selanski, Rua General Glicer- io, 400 apt.701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 – 100 Bielsk Podlaski, Polska

У США: Raisa Chejlyk.
4000 S. Biscayne Dr. #213
North Port, FL. 34287.

Електронні версії журналу ***borysten.com.ua***

Долучайтесь до нас у соцмережі

facebook.com/borysteninfo

Верстка\дизайн
журнал ***CatArt***

реєстрацію
№ 818604 від
2.03.2000

Видавець ФОП
Озеров Г.В.
м.Харків, вул.
Університетська, 3\9
Свідоцтво про державну

Папір офсетний.
Друк цифровий
Щомісячник,
наклад:
1500 примірників

ЗМІСТ

Колонка редактора

« Домінуюче у ті дні великої , просто відчутної фізично тривоги. Перед розстрілом Небесної сотні якраз повернувся з Києва. Здається мужні люди на Майдані все знали . Бо саме тоді замовкли дуже говіркі й « драматургійні персонажі » , деякі просто зникли. Я думаю багато з тих, хто пережив те пекло вже тоді пішли на війну. Інакшім все ще відбувалося в центрі Києва назвати не можна...»

Позаяк ще було дике спустошення. Про що мріяти?! Які плани будувати на завтра, коли невідомо що буде до вечора?! В братерство російських шовіністів я не вірив давно. Однак, надіявся що не дійде до прямого збройного нападу. Сподівання були на цивілізований світ, на те що все ж таки сьогодні сила і брутальність в міжнародній політиці малоймовірні. А вони виходить майже як за Чингісхана....Лише Чингісхан не на коні, а у командному пункті з ядерною зброєю.

I ще дуже боляче й образливо було відчувати , що мільйони страждають через примхи , амбіції та комплекси фактично одного нехай і значного можновладця . Так маленький чоловічок родом з північного російського міста знав що його дії, яке це не гідно, знайдуть схвалення «большинства россиян». Однак, ініціатива сіяти Зло була найперше за ним. Також певен якщо ми забудемо і прощачимо і ті дні, і теперішні гіркі години - це буде не по - людські. Навіть тварини оминають тих, хто колись завдав їм біль. Я в тому глибоко переконаний...»

**ФІДЕЛЬ СУХОНІС, шеф-редактор журналу
"Бористен"**

- Стор. 1 Колонка редактора
- Стор.2 «Герої не вмирають»
- Стор.3-4 Збірник українських письменників «Слово»
- Стор. 5-6 Казимир Вуйціцький
- Коротка історія УПА для поляків.
- Чи історики примирять нас?
- Стор.6-7 Християнська сторінка
- Стор.8-11 Слово про видатного земляка-українця Олексія Григоровича Коновала
- Стор. 12-13 ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ
- Стор.14-15 Письменник Олег Чорногуз до Зеленського: "Станьте першим президентом в історії України, який не чекаючи президентських виборів, пішов у відставку"
- Стор.16-17 Різдво в домівці СУА
- Стор.18 У Дніпрі знайшли могилу Поля
- Стор.17 БОЛІЄМО НЕЩАСТЯМ НАШІХ ЗЕМЛЯКІВ
- Стор.18 Про життя
- Стор.19-24 На перехресті думок
- Стор.25 Прем'єра рубрики : «З нотатника Аскольда Лозинського»
- Стор.26-36 До 90-ліття Українського Національного Об'єднання Канади 1932-2022 Коротка історія створення та діяльності (продовження)

Долучайтесь до нас у соцмережі

facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашому сайті **borysten.com.ua**

«Актуально»

«Герої не вмирають»

20 лютого на площі Героїв Майдану у Дніпрі вшанували пам'ять Небесної Сотні. Учасниками патріотичного флешмобу «Герої не вмирають» були й студенти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Основою сценарію стали спогади тих, хто саме був у пеклі подій 2014 року. Кожен ділився особистими історіями, що відтворювали атмосферу й миттєвості тих зимових днів. Курсанти Ліцею митно-податкової справи з посиленою військово-фізичною підготовкою при Університеті митної справи та фінансів, курсанти Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, а також представники різних релігійних конфесій, творчі колективи й звичайні мешканці міста – усі зробили свій внесок у цей незвичний масовий захід. Студенти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара теж не лишилися осторонь. Учасниці народної студії сучасного вокалу «Мрія» Палацу студентів ДНУ виконали дві пісні: «Мамо, не плач» та легендарну «Пливе кача». «Тиждень тому директорка Палацу Оксана Рудковська повідомила, що нас запросили стати частиною флешмобу на пошану загиблих Героїв Небесної Сотні. Часу обмаль, але це настільки велика честь бути поруч з тими, хто творив історію 6 років тому, відстоюючи інтереси держави та свободи». Тож наш керівник – колишня солістка студії Людмила Іщенко – виконала сольну частину легендарних пісень, а ми з дівчатами утворили справжній хор, який, за задумом режисера, символізував голоси янголів, що охороняють спокій Небесної Сотні. Це було дуже зворушливо», – розповідає студентка факультету економіки Альона Тутова.

«Музика Майдану. Тепер це окрема тема. Музика, яка спонукає, оберігає і дає сили йти далі. Ми боялися пропустити щось важливе», – підхоплює студентка факультету суспільних наук і міжнародних відносин Поліна Гутовська. Бо, справді, важливо бути там, де тебе чекають. Особливо, коли твоя Батьківщина потребує участі у вирішенні серйозних питань.

Адміністратор Палацу студентів ДНУ
Ольга Живетьєва

“Фундація Івана Багряного інформує”

Збірник українських письменників «Слово»

Книга «Від слова до «Слова» про журнал «Слово» Об'єднання українських письменників діаспори, що виходив в роках 1962 -1990, вийшла 2019 року в Україні за фінансового сприяння Фундації ім. Івана Багряного. Збірник «Слово» в містив літературу, мистецтво, критику, мемуари та документацію. Впродовж тих років вийшло друком дванадцять чисел. Автором книги є Сергій Козак - український журналіст, письменник, бібліограф і літературознавець. Освіту він здобув в Україні, Німеччині й в США й є доктором філософії в галузі «Гуманітарні науки». Він є автором низки видавничих серій, понад двадцяти книжок різних жанрів. Серед них тритомна «Історія української діаспори» і чотиритомник «Раритети української діаспори». Фундація ім. Ів. Багряного після проголошення Незалежності України запросила його на працю до газети «Українські вісті», яка виходила в Дітройті, США. Десять років він був головним редактором газети, а як було припинила її вихід, поверувся в Україну. Ця книга «Від слова до «Слова» є історико-літературне бібліографічне дослідження присвячене збірнику «Слово», який у другій половині ХХ століття виходив у Північній Америці став прикладом ствердження українського слова на чужині, підкреслював тягливість мистецьких ідей і наявність українського літературного процесу поза межами рідного краю. Йдеться про одне з найважливіших джерел до вичення історії літературного руху української

діаспори, яке, зокрема, включає літопис його творення, біографії засновників, імена авторів, особливості літературної праців умовах еміграції, тематично-жанрову своєрідність матеріалів, бібліографічний доробок українських літераторів з різних країн світу. Водночас збірники «Слова» - це голос тих, хто жив далеко від рідного краю і народу, проте не вважав себе духовно відірваним від нього, хто жив серед чужомовного моря, але тим гостріше відчував запах рідного слова, любив і плекав його. Ця книга збірник українських письменників містить біографії не лише засновників авторів, що містили свої твори в журналі «Слово», але й решти письменників діаспори, подаючи де і коли даний автор народився, коли помер і де є похований та в яких роках і де були видані даного автора книги. Ця книга, у певній мірі, є енциклопедією присвяченням української діаспори.

ЛІНА КОСТЕНКО - ЛАВРЕАТ ПРЕМІЇ ІМ. І. БАГРЯНОГО

Рішенням Управи Фундації лавреатом премії ім. Івана Багряного за 2019 рік, окрім академіка М. Жулинського, визнано також видатну українську поетесу-шістдесятницю Ліну Костенко

У советські часи брала найактивнішу участь у дисидентському русі, за щобула на тривалий час виключена з літературного процесу. Авторка поетичних збірок «Над берегами вічної ріки», «Неповторність», «Сад нетанучих скульптур», роману у віршах «Маруся Чураї», поеми «Берестечко». Також вона авторка творів прози кіносценаріїв, публіцистики, за її творами здійснено театральні постановки. Вона - Почесний професор Києво-Могилянської академії, почесний доктор почесний доктор Львівського та Чернівецького університетів.

Народилася в 19 березня 1930 року в м. Ржищів на Київщині в родині вчителів. 1936 р родина перебралася із Ржищева

до Києва. Після закінчення середньої школи № 123 навчалася в Київському педагогічному інституті, а згодом - у Московському літературному інституті.

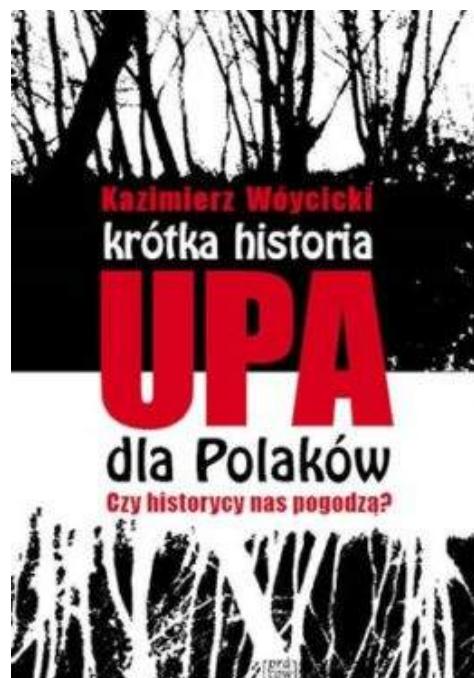
На початку 1960-х брала участь у літературних вечорах київського Клубу творчої молоді. Починаючи з 1961, її піддавали критиці за «аполітичність», був знятий із плану знімання фільм за сценарієм Л. Костенко «Дорогою вітрів». 1963 — зняли з друку книжку кіртпін Л. Костенко «Зоряний інтеграл», книжку «Княжа гора» зняли з верстки. У ці роки вірші Л. Костенко публікували журнали в Чехословаччині, газети в Польщі, і лише зрідка в Україні. Її вірші ходили в «самвидаві». У травні 1966 у Спілці письменників України, де таврували «націоналістичних відщепенців», частина молоді влаштувала овацію Л. Костенко, яка відстоювала свої позиції і захищала І. Світличного, О. Заливаху, М. Косіва і Б. Гориня. Підписувала листи і звернення щодо захисту інших дисидентів і правозахисників. 1973 — потрапила до «чорних списків», складених секретарем ЦК КПУ з ідеології. 2012 року в Україні було презентовано монографію про Ліну Костенко «Є поети для епох», автором якої є лауреат премії ім. І. Багряного Іван Дзюба.

**Бюллетень Фундації ім. Івана Багряного
(січень-квітень 2020 року).**
Редактує Олексій Коновал

42 Відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ)
на Лонг Айленді, Нью-Йорк, США,
запрошує до дискусії над книгою

Казимир Вуйціцький Коротка історія УПА для поляків. Чи історики примирятимуть нас?

Видавництво: Видавнича
майстерня Андрій Заброварний.
ISBN: 978-83-954000-1-8, рік видання 2019,
видання перше, сторінок 216, категорія –
історія, мова оригіналу – польська.

Найновіша книжка видатного публіциста й історика в стислій і популярній формі представляє ускладнені польсько-українські та українсько-польські відносини. Її великою цінністю є підняті намагання зрозуміння українських аргументів (зовсім неоднозначних серед самих українців), а також повага до українського погляду на власну історію. Автор, який захоплений Україною, намагається зважити і зрозуміти аргументи обох сторін.

Книжка Казимира Вуйціцького полегшує знаходження шляху до взаєморозуміння, примирення і взаємоповаги. Автор відомий як такий, що завжди об'єктивно підходить до висвітлення історичних подій. Якщо ми навіть з деякими його поглядами незгідні, то думаю,

що варто з ними познайомитись. Доктор Казимир Вуйціцький, політолог, викладач Варшавського університету, старається своєю працею поляків і українців єднати а не ділити. А цього нам так потрібно. Це добрий початок на цій дорозі.

Зацікавлених у придбанні публікації просимо сконтактувати впродовж 2 тижнів від часу появи цього тексту: Стефан, тел. моб. (516) 582 0258, США, e-mail: slaszyn@aol.com Якщо буде більше замовлень, то ціна книжки складатиме 15 доларів (ціна книжки і пересилання до США) плюс 2-3 долари пересилання на місці (медіа мейл).

**Від членів 42-го
відділу ООЧСУ на Лонг Айленді,
голова Галина
Фенченко
член відділу
Стефан Лашин**

Te nieopinionej polityczno-istorycznej. W zamysle i programie finansie przewidują skomplikowane relacje polityko-socjalistyczne i ekonomiczne publiczne. Już wiele lat temu, kiedy pojęcie polityki obyczajowej zastąpiło ekonomicznego (także zasada nie jednolitościowych relacji społecznych) stanowiło podstawa polityki.

Kazimierz Wójcicki wykonał akademickie drogi do wykwalifikowania i statusu. Zarówno te same jak i drugie przyszły przez profesjonalne, głębokie wiedzę, rozumowanie i zrozumienie. Tu historyka, lecz nie tylko. Warto zaznaczyć, że historyk, zrozumiejący gry geopolityczne, to nie historyk, zrozumiejący historię. Historia to nauka historyczna, taka jak matematyka, fizyka i chemia. Historyk to profesjonalista geopolityczny, który zrozumieje geopolitykę i historię, a literaturę, albo, my przekonamy, o jej znaczeniu dla geopolityki. To historyk historyczny geopolityczny.

prof. dr hab. Leszek Sosnowski

Найбільшим гріхом є пиха

Відомий християнський письменник і філософ Клайллюїс у своїй книзі «Просто християнство» називає ряд хиб людського характеру і поведінки, які є гріховними. Ми вже не раз говорили про перелюб, пияцтво, жадібність, розбещеність, лихварство і тому подібне. Яку хибу характеру і поведінки можна вважати найбільшою? Найбільшим гріхом у цій площині є гордія, пиха, самозакоханість. Будемо називати цю рису пихою. Але вона ніби не перешкоджає іншим у такій мірі, як, скажімо, пияцтво чи крадіжки... Проблема ще у тому, що мало хто визнає цю рису гріхом. Люди можуть визнати, що у них поганий характер, що вони боягузливі, вибухові, проте ніхто не скаже про власну самозакоханість і пиху. Але ж саме гордія призвела сатану до падіння і вигнання з Божого Царства. Він вважав себе найкращим в оточенні Бога.

На жаль, кожен має таку самозакоханість. Йдеться про суперництво. Самооцінка вступає у протиріччя з оцінкою інших і спільноти. Особа думає: «Я серед присутніх найкращий, найрозумніший, найпривабливіший. То чому ж усі звертають увагу на моого співрозмовника, а не на мене?» Такі прояви, такі думки прикметні серед жіноцтва, де триває постійне суперництво у моді одягу, зачісках, косметиці... Чоловіки не краці. Ось один з них має стільки майна і грошей, що вистачить йому до кінця життя, ще й дітям залишиться. А він хоче мати ще більше. Жадібність? Не тільки. Спрацьовує бажання бути багатшим за інших, мати більше влади. Повчальний приклад: резиденція Януковича, де були створені усі умови для життя і продуктивної праці державного чиновника. Але йому хотілося мати розкіш, якої інші не мали. Інший приклад: коштовні годинники деяких сучасних чиновників: для них це не просто прилад для визначення часу, а й предмет переваги над іншими.

Оце ми торкнулися влади. Величезну спокусу в сенсі пихи має світська влада. Усі ми знаємо нинішнього президента великої держави, який в молоді роки захотів стати шпигуном-розвідником і пішов вчитися цій справі. Але не мав здібностей, то його поставили на

Ленід Якобчук,

погесний професор Острозької академії

Найбільшим гріхом є пиха

другорядну посаду, а потім взагалі він не мав роботи, яка відповідала б його уявленню про власну вартість. Сталося так, що інші його поставили президентом, маючи надію, що він стане слухняним виконавцем волі тих, хто його ставив. Але незмірна пиха оволоділа цією нещасною людиною. Він почав діяти всупереч здоровому глузду та на шкоду своєму народові. Покищо він ще тримається своєї посади, але на таких людей чекає сумна доля, як це було вже з іншими безбожними вождями типу Сталіна чи Гітлера. Бог карає не лише за безбожність, а й за великороджавну пиху.

Проте ми сьогодні говоримо не для президентів, а до усього загалу, то я наведу приклади не з таких високих сфер. Як оцінити дії двох молодих чоловіків, котрими заволоділа пристрасть до однієї дівчини і вони стали ворогами. Або дії вродливої дівчини, яка збирає довкола себе купу кавалерів-залицяльників, щоб довести іншим свою вищість?

Часто юнак спокушає таку дівчину і відбиває її у іншого, щоб показати самому собі та іншим, що він кращий від свого суперника. Вродливою дівчиною теж рухає не пристрасть, а почуття суперництва і намір довести іншим, що вона краща, ніж інші дівчата.

У християнському житті протилежністю гордії, пихи є смиренність, примирення... Постає запитання: чи можуть люди, вражені пихою, стверджувати, що вони вірють в Бога і є релігійними?

Вони поклоняються уявному Богу. Їм уявляється, що Бог схвалює їх і вважає кращими за інших. Пригадайте євангельських митаря і фарисея у храмі. Такі люди платять Богові уявним смирінням, а до інших людей ставлять з погордою і зневагою. Христос попереджав про таких людей, коли сказав, що прийдуть такі, що проповідуватимуть Його і Його іменем виганятимуть бісів, але на остаточному суді почують, що Христос їх ніколи не знав.

Кожного разу, коли вам починає видаватися, що ваше церковне життя робить вас кращими від інших, що ви значніші у храмі, пригадуйте, що це відчуття йде не від Бога, а від диявола. Бог присутній у вашому житті лише тоді, коли ви зовсім забуваєте про себе або бачите себе звичайною людиною, не кращою від інших.

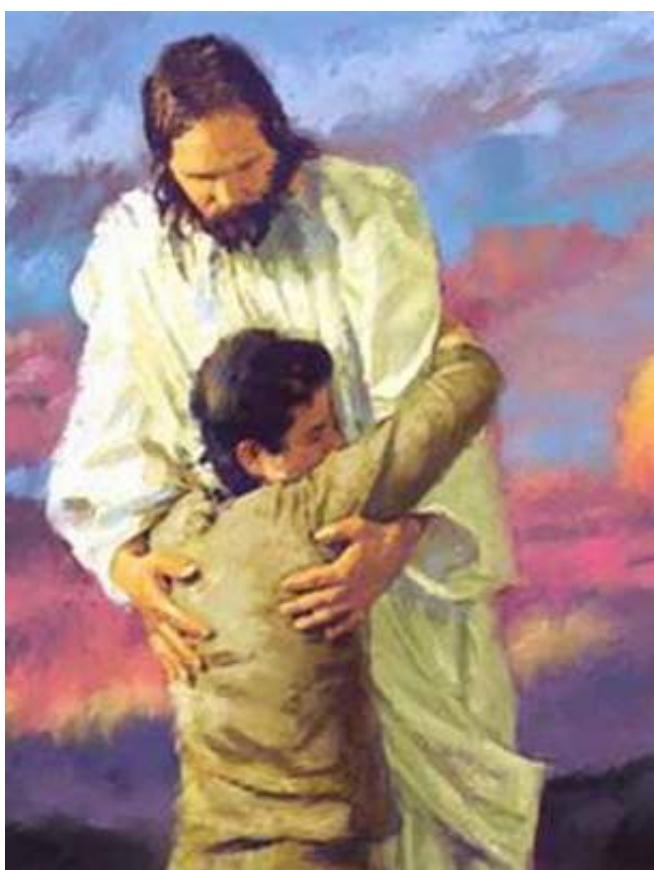
Дитина радіє, коли мама похвалить її за добре вивчений урок, жінка радіє, коли нею захоплений коханий... Але ця радість викликана не тим, що ви кращі від інших, а задоволенням, що ви цих інших порадували, зробили їм приемність. Якщо ви почали думати: «Я досконалій, коли мене похвалили», то вже зробили крок до пихи. Маєте інший варіант: «Добре, що мені вдалося зробити».

Але є люди, які прагнуть визнання інших, оплесків, слів схвалення. Артисти, наприклад. Це дитячий і не шкідливий недолік. Ми ще достатньо цінуємо і шануємо інших людей, щоб зважати на їхню думку про нас. Їхня думка приносить нам радість і гордість, яка не є пихою. Гірше, коли ми вже піднеслися в уяві так високо, що думка оточення нас зовсім не цікавить, бо те оточення видається нам нижчим і нас не гідним. Ви думаете: навіщо мені ті оплески, коли я й сам знаю своє високе місце. Від тієї дитячої радості сатана веде вас до важкої хвороби гордині, вищості. Не прогавте небезпечну межу, коли ця хвороба почнеться, коли від радості ви перейдете до самохвальства. А коли батьки пишаються шкільними успіхами свого сина чи доньки, це ще не пиха, не гріх. Важливо те, який сенс вкладати у цьому випадку у поняття гордитися. Останнім часом поширилися спроби деяких людей шукати свого родоводу в числі відомих історичних персон. Це не осудливо. У часи комуністичного режиму влада робила все можливе, щоб зруйнувати відчуття родоводу. Важливим вважалося пролетарське походження, робітнича професія, а шляхетне походження було великою неприємністю. Навіть у кінофільмах інженерів,

музикантів, інших представників інтелігенції показували нездарами, диваками, що висміяти їх. Можна досліджувати свій родовід і пишатися ним, але не переносити на себе заслуги предків. Мовляв, я кращий від інших, бо у мене, так би мовити, голуба кров. Родовід варто знати, але поклонятися слід лише Богові, Творцеві нашого родоводу.

Бог не хворіє на пиху. Бог лише хоче від нас смиренності для того, щоб ми краще пізнали і наслідували Його. Бог намагається звільнити нас від надуманих і смішних шат гордині, пихи, від світського маскараду, який змушує нас до вивищення над іншими. Позбудьтеся дурниці, якої є уявлення про вашу вищість над іншими.

Але є люди, які постійно підкresлюють свою малозначущість, говорять запобігливо, скиляються перед кожним... Справжє смирення цього не вимагає. Якщо ви зустрінете справді смиренну людину, то у спілкуванні з нею подумаете, що вона варта уваги, що вона широко зацікавлена вами. А якщо відчуєте заздрість до неї, то це вже ваша пиха починається. Якщо ви хотите стати смиренним християнином, то найперше відчуйте свою гординю. Якщо ви вважаєте, що не страждаєте нею, то це означає, що вона присутня у вашому житті і поведінці. У Кнізі приповістей Соломонових (29:23) сказано: «Гордіня людини її принижує, а честі набуває покірливий духом». Амінь.

Автор Олександр Панченко

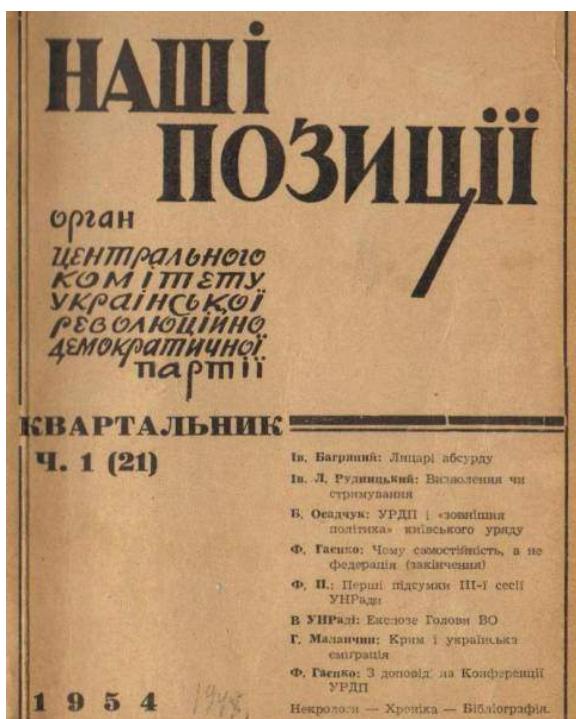
Слово про видатного земляка-українця Олексія Григоровича Коновалу

Уродженець Миргорода, американський бізнесовець у будівельній галузі, благодійник українського роду Олексій Григорович Воскобійник у своїй книзі «Повість моїх літ. Публіцистичні спогади» (2000) писав: «Життя – наче козацький кінь, що промайнув повз твоє вікно, залишивши куряву споминів на схилі твоїх літ, хоч і щасливих, та уже немолодих. Благословення будь земля, на якій ти народився!.. Літа - як баскі коні: летять – не зупиниш. І всі роки, навіть тоді, коли ще твердо не стали на ноги ми думали про вільну Україну. І не тільки думали, а мріяли. Щось в силу своїх можливостей робили. Всі ми без винятку вірили, що настане той день, коли на наших майданах і вулицях замайорять жовто-блакитні стяги. Що Україна розправить крила і вільно, на всі груди зітхне, скидаючи зі своєї ший ярмо...». З іншим своїм земляком, також уродженцем славної миргородської землі, вільним козаком, який замешкав натепер удалекій американській Флориді, повним тезкою пана Воскобійника, також Олексієм Григоровичем, але вже Коновалом, який не лише мріє про волю України, але й плідно довгі роки працює для української справи, - мене єднає довголітня листовна переписка та спільне бачення на трагічну українську історію, складний процес вітчизняного державотворення, співучасть та переживання за долі українського люду. Понад 10 років тому, у своєму листі до мене від 12 листопада 2007 року Олексій Григорович повідомляв мені:

«Велимишановний пане Панченко! - Ваш лист, в якому Ви цікавитесь деякими особами з діаспори отримав. Фундація ім.Івана Багряного має 7 представників Фундації в Україні. Ми видали багато книжок Івана Багряного та інших авторів, між ними й тих, хто Вас цікавлять й їх розповсюджували в Україні наші преставники. Велику книгу Василя Гришка «Карби часу» видало видавництво «Смолоскип», це майже 990 сторінок, в ній поміщено багато його статей. Дубок місти деякі статті в газеті «Українські вісті», але ми нічого з його публіцистики не друкували. В 2005 року у видавництві «Юніверсум» ми видали три різні книги під одною назвою «Марш молодості» Віталія Бендера, в якій поміщені також його статті та вірші.

Книгу «Нестор Городовенко – життя і творчість» ще в 2002 році видав за нашою допомогою Георгій Шибанов з смт. Чорнухи на Полтавщині. Долучую копію з нашого Бюлєтеню, де ми коротко про те інформували наших членів та жертоводавців. Річники газети «Українські вісті» є в Києво-Могилянській Академії, Державному архіві-музеї Києва, у видавництві «Смолоскип» в Києві, здається, ми висилали деякі річники в Полтаву до бібліотек...». «...Ваш лист отримав давненько і пробував зв'язатися з тими особами, що Ви просите – в справі Якова Ємця та Аверкія Гончаренка. До Лідії Ємець написав листа й також говорив по телефону. Виходить, вона не має багато інформацій, про які Ви просите... Вона є членом Фундації й має мою адресу й телефон... За А.Гончаренка я колись мав книжечку про битву під Крутами й там багатенько писалося і про нього. Але я її комусь вислав в Україні, можливо, в «Смолоскип»... Також шлю копію сторінки з енциклопедії діяспори, де є коротенькі дані про Якова Ємця... 10.08.2017».

*Наши позиции (1954) -
друкований орган УРДП*

За деякими даними, люди, народжені під знаком Водолія у цій декаді січня – особливі, бо ж у їхньому характері зустрілися творча енергія, швидка реакція та різnobічність. Це, здебільшого, вольові люди – за покликанням працелюбні творці, старанні трудівники, критичні мислителі, вони є конструктивними у своїх бажаннях, а ще – здатні впливати, спонукати й управляти активною діяльністю інших людей, до того ж пристрасно віддані й завжди готові захищати свої переконання, як також – наділені величезною енергією, кмітливістю, сильно відчувають красу. Це – багатогранні особистості, які зазвичай встигають охопити цілий вахляр різних інтересів. Ці рідкісні люди здатні одночасно робити відразу кілька справ, причому всі однаково добре, вони є критичними до своєї й чужої праці, а їх витончена й динамічна сила дуже важко контролюється сучасниками. у повсякденному житті.

Олексій Коновал

Якраз до таких людей, народжених у третій декаді січня, я можу з усією впевненістю віднести видатного Українця, моого земляка-полтавця, непересічного публіциста, визначного громадсько-політичного діяча й довголітнього генерального секретаря ЦК багрянівської УРДП, який наразі очолює у США Фундацію імені Івана Багряного Олексія Григоровича Коновала.

Українська молодь в США, 1960-ті роки

«...Я народився, - читаємо в уривках із автобіографії Олексія Коновала, - в селі Петрівці Миргородського району на Полтавщині. Я маю шкільне свідоцтво свого батька, в якім пишеться, що він син козака, так що я козацького роду. Ми належали до буржуазних націоналістів, згідно СРСР. Батько був засуджений й просидів 5 років на Колимі. Повернувшись перед війною. Його батько був застреляний на пасіці, бо не хотів іти в колгосп. Пасіку забрали в колгосп. В 1933 році моєї матері батьки, брати й сестри та дядьки на іншому хуторі на Полтавщині 9 осіб умерло з голоду. В Німеччині я ходив в гімназію в двох таборах, в однім з них в Новім Ульмі де жив Іван Багряний й там я його бачив і читав газету, яку він редактував. Як приїхали до Америки я належав до Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) й ми з Чікаго робили старання, щоб йому дали Нобелівську премію за його «Тигролови» та «Сад Гетсиманський». Але Багряний помер ще перед тим як давали премії, тому та справа припинилася. Бо мертвим не дають премій. В 1959 році Іван Багряний приїздив до США і Канади. Як приїздив до Чікаго, то я їздив на потягову станцію його забирати з групою осіб, а також в той час я мав шкільні вакації в університеті й мав авто, то возив його своїм авто до редакцій газети та журналу та на оглядин Чікаго... А до Америки, до столиці Арканзасу Літтел-Року, прибула наша родина восени 1950 року. Українців там було лише дві родини нових емігрантів. Були ніби ще кілька осіб - українців, які рахували себе прогресистами й вважали, що нам треба їхати в Україну, а не в Америку. Старанням однієї з тих родин нових емігрантів й вислано було нам афідавіт. Я і мій старший брат відразу знайшли працю. А батькові, без знання

мови, маючи 50 років, було тяжче знайти постійну працю. З газети «Свобода», яку ми передплатили, довідалися, що в Чікаго є багато українців, що там в Кучера можна купити українські платівки й легше знайти працю. Спершу в Чікаго виїжає брат, а в скорому часі й решта родини. В Німеччині, в Ельвангені, я був в Пласті. Але, як переїхав до школи в Новий Ульм, там в Пласті почувався чужим, зайвим, непотрібним. Виходить, що багато молоді батьків «східняків» почувалися так, як і я. В Нью-Йорку 1950 року створено Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ), до якої в більшості належала молодь, яка не знаходила собі місця ні в Пласті, ні в СУМ-і – тобто православна молодь. В Чікаго створено філію ОДУММ – у. Запрошують й нас, братів, стати її членами. В Німеччині закінчив я п'ять класів гімназії. Своїми роками в Америці «гайскул» переріс, а щоб піти до університету, знанням не доріс. Їду на підготовчі курси разом з багатьма молодими американцями, які вийшли з армії й також мають подібні до моїх проблеми. Після трьохмісячного курсу здаю вступні іспити до Іллінойського університету й починаю навчання в Неві Пієр. Батьки купують хату коло Гумболт парку. Брат одружується. В 1954 році американська економіка має проблеми. Звільнення багатьох з праці. В тім числі й моого брата, а за куплену хату треба платити моргедж. Між перервами в університеті я працюю. Щоб допомогти батькам фінансово, вирішив один семестр попрацювати. А в той час мене, як не студенти, забрали в армію.

*Продовження шукайте
у наступному номері
журналу "Бористен"*

ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ

Зауваження до дієприслівника

Читаемо таке оголошення: "Бажаючі взяти участь в екскурсії, повинні записатися в місцевкомі". Як відомо, форма активного дієприкметника не властива українській мові, тому треба добрati способу, щоб уникнути в наведеній фразі штучного дієприкметника бажаючі. Як це зробити?

Можна вдатись до описової конструкції: "Усі, що (котрі, які) бажають узяти участь в екскурсії"; можна, не міняючи змісту фрази, висловитись по-іншому, підшукавши відповідного прикметника, напр. охочий. Він цілком відповідає тому поняттю, що його намагались висловити автори оголошення незgrabним утвором бажаючий: "Охочі, взяти участь в екскурсії, повинні записатися в місцевкомі".

Про активний дієприкметник відпочиваючий

"У цьому будинку дуже кепсько організовані розваги відпочиваючих". Як обминути невластивий українській мові дієприкметник відпочиваючих, що виконує тут функцію іменника? -- Для цього треба вжити від дієслова відпочивати іменника відпочивальник: "розваги відпочивальників".

Слово відпочивальник доречне тільки тоді, коли у фразі виконує функцію іменника. Як перекласти це речення?

"Отдыхающие во время обеденного перерыва рабочие слушали интересную лекцию". Можна перекласти або підрядним реченням: "Робітники, що (котрі, які) відпочивали під час обідньої перерви..." або дієприслівником: "Відпочиваючи під час обідньої перерви, робітники..."

Мені довелось почути таку розмову з новоприбулою з України вчителькою: "О, я вас давно не бачив". - "А я віддихала на Флориді". -- "Невже там легше дихати як у нас?"

Про прислівник виключно

Рубрика Миколи Дупляка

"Він їв виключно черствий хліб" або "Він їв самий черствий хліб" або "Він їв самий тільки черствий хліб".

Прислівник виключно -- штучно створене слово, яким часто надуживають. Крім наведеного вище тільки, є ще винятково, сuto, єдино. Куди ж нам іти купувати?

До крамниці? Магазину? Склепу? Стору? - Безумовно, найдоречнішейти до крамниці. Слово крамниця широко вживалося в українській класичній літературі та в народному мовленні, напр.: "Завів крамницю з тютюном" (І. Нечуй-Левицький).

Слово магазин частіше вживалося в українській мові у значенні склад: "На самім боці Борислава... стояв великий магазин" (І. Франко). Під впливом російської мови це слово почали широко вживати в розумінні крамниця. Слова скlep і стор - абсолютно недоречні в українській мові. Перше - полонізм, а друге - англіцизм. Чому бабуся бігла?

По радіо чуємо: "Бабуся бігла. Нею рухало бажання встигнути на потяг" ...

Диктор саме так переклав російський вислів “єю двигало желание”. У такому випадку в українській мові доречно вживати дієслово спонукати чи підганяти: “Бабуся бігла. До цього спонукало (підганяло) її бажання встигнути на потяг”.

Двохсотий чи двосотий?

Складні слова *сотий, тисячний, мільйонний, мільярдний* та інші з попереднім числівником, якщо він написаний літерами, пишуться разом: *двохсотий, трохтисячний, стодвадцятисемимільйонний*. Якщо числівник пишемо цифрами, то слова сотий, тисячний і под. пишуться через риску (дефіс): 127- мільйонний, 25- мільярдний. Трапляється непорозуміння при вживанні слів, що складаються з числівника і відіменникового прикметника, напр.: трохразове харчування, маю трохмісячу дитинку, подія двохрічної давності.

Мовознавець Микола Лесюк так це пояснює: -- Якщо друга складова частина починається приголосною, то перша (числівник) закінчується голосним: триразове харчування, двокімнатна квартира, чотириповерховий будинок, тримісячна дитина.

Якщо друга частина починається на голосний, то перша (числівник) має елемент -ох: *двохактна п'єса, двохетапний* процес. Це правило не діє, якщо перша частина – складений числівник, а далі прикметник: *стодвадцятитрьохденний*, але *триденний стодвадцятидвохрічний*, але *дворічний*. Тут немає логіки.

Словник подає двояке написання – і *трох'ярусний*, і *триярусний*. Така варіативність призводить до хаосу в правописі.

Як писати -річчя?

Слова річчя в українській мові немає, тому окремо писати його не можна, а тільки через дефіс. Якщо числівник пишемо буквами, то це буде одне слово

п'ятдесятиріччя, шістдесятиріччя, тобто елемент річчя не відділяється. Якщо числівник подаємо цифрою, то після цифри – риска, а потім річчя: 50-річчя, 70-річчя.

Елемент - ліття, слід писати так само як -річчя, але у правильній формі: не шестидесятилітнього ювілею, а шістдесятилітнього.

Ще про наказовий спосіб

Форми наказового способу в українській мові властиві другій особі однини, першій та другій множини.

Російська мова форми наказового способу в першій особі множини не має, там уживають слово давай (давайте) здѣлаем, скажем, напішем. Українські ЗМІ в Україні продовжують втвркумачувати це слово всім українцям:

Давайте заспіваємо замість
заспіваймо

Давай закуримо замість закурімо
Давайте дивитись замість подивімось

Давай поїхали замість пойдьмо

Давай на коліна! замість

Ставай на коліна!

Пішли! замість ходімо!

Дієслово давай в Україні стало вже паразитом. Його вживають, де треба і де не треба. Це таки низький рівень мовної культури!

Слова і вислови, що засмічують українську мову

“малюк” замість “дитина, хлопчик”

“мер” -- “міський голова”

“між тим” замість “тим часом”

“многограний” замість “багатограний”

“накалятися” замість “загартуватися”

“на кшталт” замість “на зразок, на подобу”

“на любий смак” замість “на будь-який смак”

“настійливий” замість “наполегливий”

“не мороч голову” замість “не мороч голови”

“офіціальний” замість “офіційний”

“поридж” замість “каша”

“профіт” замість “прибуток”

“спелювати” замість “писати або читати по

буквах”

“флор” замість “поверх”

Письменник Олег Чорногуз до Зеленського:

"Станьте першим президентом в історії України, який не чекаючи президентських виборів, пішов у відставку"

Шановний Володимире Олександровичу, до Вас звертається колега по веселому цеху, український сатирик-романіст, автор понад 15 томів сатиричних романів, повістей, оповідань, публіцистичних книг, який працює у веселому жанрі більше 50 років. Я також не лох, маю чимало нагород, літературних Міжнародних, державних і республіканських премій. Але, на відміну від в Вас, я сам пишу свої сатиричні твори. Мені дружина не допомагає, а тим більше не пише, як Вам. Я не дорікаю. Ви геніальний актор зі своїм голосом, який із ніяким іншим навіть у сні не сплутаєш.

Я про це пишу не випадково, бо люди, які самі не творять, як правило, деградують. Люди, які завчають чужі тексти, у них не розвинений інтелект, а дуже розвинена феноменальна пам'ять. Так наука пише. Не я. Вони просто самостійно мислiti широко, глибоко, масштабно не можуть. Це закономірно. Я Вам віддаю належне: Ви близький комік. Чудовий шоумен, оскільки зуміли створити «95 квартал», який вважається в жанрі сатири і гумору на найвищій сходинці. Рейтинг зашкалює. Навіть Верка Сердючка, яка працює також на чужу культуру, як переважно Ви, не може зрівнятися з вами.

Чому я Вам про це пишу як старший колега молодшому? Дорогий Володимире Олександровичу, поверніться на сцену. Ви ж самі казали: як не впораюся в кріслі президента, поступлюся місцем. Поступіться. Мудро ви вчините. Принаймні, якщо, не дай Боже, загине Україна, то не при Вас. То Ви хоч із себе знімете вину, і хоч так зможете увійти в історію. В іншому випадку увійдете, як входили деякі наші гетьмані: від Івашка Брюховецького до Віктора Януковича. Їх досі називають зрадниками українського народу. Позбудьтеся цього ганебного тавра. Вийдіть чистим. У чистий четвер хай Вас на такий подвиг благословить митрополит ПЦУ його Блаженство Єпифаній. В ім'я України, яку, судячи по тематиці "95 кварталу", Ви не дуже любили. Згадайте насмішки над українською мовою: щоб задовільнити міщен,

приматів, амеб Ви йшли на це. Заради сміху, оплесків, квітів. "95 квартал" не поважав її українську історію. Згадайте інтермедію, в якій Ви запитували колегу, чи колега Вас, куди найкраще ховати гроші від дружини і чули відповідь: найкраще не під плінтус, і не кишені, де носити презервативи, а в історію України, бо цю книжку, як і Конституцію України, ніхто не читає. Тепер Ви у своїх уже президентських жартах розписалися, що Ви не тільки історії України не знаєте, якщо вірите, що з Москвою можна укласти мир (тільки в гробі), але і її, Конституції рідної держави, якою Ви зібралися керувати ще років з чотири, також не читали, бо досі не можете розібратися у двох соснах. Я Вам, як колега колезі допоможу: у нас в Україні, дорогий Володимире Олександровичу, з 1991 року серпня місяця числа 24 – ПАРЛАМЕНТСЬКО-президентська республіка, а не ПРЕЗИДЕНТСЬКО-парламентська. Запам'ятайте про всякий випадок цю коротку пораду чи істину і ведіть себе в Україні у відповідності з нею, Конституцією – Основним Законом держави.

Ще одне хочу Вам щиро написати. Кожен правитель має чи мусить мислити стратегічно. Бачити горизонт перед своїми очима. Ви, як самі призналися, в Мюнхені (це ж треба така історична паралель - з Мюнхена почалася II Світова війна, невже з Мюнхена-2 почнеться, не доведи Господи, Третя Світова війна?), що Ви мислите тільки тактично. До стратегії та ідеології Ви ще не дорошли і це, я так зрозумів, як Вас попереду, як усе інше.

Ви кажете про тактику. Тактика - це те, що сьогодні. Московські війська пішли і захопили за наївною формулою Штайнмаера наші позиції у Золотому, поранили чотирьох наших бійців і одного 22-ти річного убили. Зайняли бліндаж, в якому наші хлопці - українці висіяли зелену, вітамінну цибульку. Якщо така тактика піде і надалі, то, дорогий і коханий Володимире Олександровичу, Ваш тезка по імені «Ху@ло, що в ополонці попливло», », не заради зеленої цибульки, а заради

Вашого нинішнього престолу дійде до Вашого офісу на Банковій і на Хрещатику проведе свій військовий парад, від якого Ви добровільно півроку тому відмовилися. А чого ви тепер чекаєте, тримаючи засушену ромашку в руках: піде чи не піде. Чи ви гадаєте, що за нас піде цивілізований світ, який втомився вже від такої політичної непередбачуваності. Якщо московських ординців, дикунів ХХІ сторіччя сьогодні цивілізований світ не осудить, як у 1920 році, то озброєні до зубів «зелені чоловічки» підуть сьогодні на Київ і Львів.

Ви живете миром. Мир з Вами і папою Римським. Я також мрію про мир, щоб не писати Вам таких листів. Я хочу сміятися, як і Ви, як Ваша дружина, як Ваші діти. Серйозно сміятися. Але я (на відміну від Вас) знаю рідну історію. І знаю, що Московія (справжня назва Московського царства до 1721 року, яке вже після цього, до Вашого відома, стало Росією, укравши у нас з Вами назву нашої держави) уже понад 360 років з нами воює, і якщо їх Китай (припустимо чи помріємо) орду, як монголів свого часу, не зупинить, і московіti не почнуть облаштовувати Московію за порадою лауреата Нобелівської премії Солженицина, то всесвітні брехуни і загарбники чужих земель підуть і далі ділити Європу як за Сталіна-Гітлера. Про це Ви у Варшаві дуже точно сказали. Дякуйте тому, хто Вам так порадив так могутньо виступити. Це я кажу без гумору, дорогий Володимире Олександровичу. Сьогодні такий варіант може повторитися. Путін не забариться укласти свій Пакт Молотова-Ріббентропа.

Хочу сказати Вам, дорогий Володимире Олександровичу, що історія, яку Ви не любили у "95 кварталі", має печальну звичку повторюватися. Наприклад, за формулою Штайнмаєра і Путіна. І Шредер на власне щастя може її свою «лапку» підставити для підкови осла і війна продовжуватиметься. Ваш щирий мир на практиці збігається з «руssким міром». Після формул Штайнмаєра і паризької четвірки, як стріляли, так ще страшніше стріляють. Невже Ви, Володимире Олександровичу, наївно вірите, що Путін стане при житті країним. Його тільки могила виправить. Це ж кожному землянину нашої планети зрозуміло. Скиньте зі своїх по-дитячому мілих і довірливих очей, якими Ви дивитися в очі вбивці-Путіна, облуду. Протверзіться від своїх мрій про

мир і свого юного, не по літах, романтизму. Поки буде Путін, миру не буде. Буде війна. Жорстока війна. Жорстока, немилосердна, як це притаманно диктаторам - тиранам. Путін претендує саме на це звання. А Ви ж його протилежність!!! Ви ж не хочете ні голокосту, ні геноциду. А він хоче. Він спить і бачить кров, кров, кров. Хижак, який відчув смак крові, на одній жертві не зупиняється. Запамятайте це!!!

Щоб не забирати у Вас державного часу, що я Вам ще пораджу і Вас попрошу, дорогий і незабутній в історії нашій Президенте. Ви двічі дуже гарно сказали: якщо не справлюся, піду у відставку. А друге геніальне речення Ваше, яке вже не спишеш на гумор: Ви хочете не вляпатися, а увійти в Історію України. У Вас і такий шанс є, Володимире Олександровичу. На її скрижалях історики неодмінно напишуть: Володимир Зеленський - перший президент в історії України, який не чекаючи президентських виборів, пішов у відставку під оплески не менше 73 відсотків українського людурізного етнічного походження.

Зробіть це, дорогий Володимире Олександровичу. Не відкладайте у довгий ящик, і я перший напишу про Вас книгу безсмертя. Зробіть не заради моого пера, чи іронічного пера своєї дотепної дружини, що пише такі веселі інтермедії для «95 кварталу» і для моїх улюблених акторів і акторок таких, як Євген Кошовий і Олена Кравець. Не залишайте їх сиротами без такого талановитого керівника і близкучого коміка, як Ви. Поверніться у рідне лоно. Поверніться в ім'я збереження Незалежної України, яка за Вашого правління уже однією ногою у прірві, а друга - на клаптику землі, що звисає над прірвою і будь-якої миті може не втриматися навіть під Вашою вагою. Зробіть це, мій дорогий і коханий, в ім'я України і доведіть, що Ви її, Україну, любите як свою чарівну Олену Зеленську, свою рідну маму і, на додачу, тата. Молю Вас, благаю.

Цілком серйозно без відтінку гумору і сарказму навіки Ваш
Олег ЧОРНОГУЗ,

сатирик, як і Ви, котрий завжди може сказати: якщо ляпну дурницю - спишіть на гумор, а якщо щось розумне, віднесіть до інтелекту. Чого і Вам бажаю у важкій складній і не кожному підсильній праці

Rіздво в домівці СУА

У неділю, 19 січня 2020-го року о 1:00 пополудні зібралися ми, союзянки, в своїй домівці на свято «Коляди». Так ми збираємося щороку на Різдво, але кожного разу ця радість народження Ісуса Христа поміж нами звучить якось ніби по-новому.

Можливо, тому, що кожного разу додаються до нашого колядування нові голоси.

Так і тепер, прийшли до нас «нові» колядники – новостворений 142-й відділ СУА, головою якого обрана Ірина Журавель. Очолила та підготувала цю групу колядників Людмила Новоринська-Телебзда. Акомпонувала і їм, і всім присутнім назмінна наша помічниця Галина Яловенко. Прийшли і інші гості, не членки СУА, були поміж наших гостей і чоловіки, бо запрошували навіть через інтернет всіх бажаючих.

Розпочалося свято, як завжди, з молитви та з благословення отця Mario, пароха церкви св. Йосафата.

Потім голова Окружної Управи СУА Слава Глинська привітала всіх і надала слово почесній та багаторічній голові Округи Вірі Андрушків. Віра Андрушків привітала всіх із Різдвом Христовим і пригадала, що ще 50 років тому і більше союзянки збиралися на коляду. Вона розповіла, що ті зшитки з колядками, якими ми користуємося щороку, надруковані 50 років тому на звичайних друкарських машинках, бо тоді ніяких комп'ютерів не було і ніяк було виправити надруковану помилку, тому треба було друкувати уважно.

Вона разом з іншими жінками видрукувала багато екземплярів. Тепер ці зшитки розмножуються на принтерах, а все ж таки вони служать! Віра Андрушків відмітила жартома, що новообрана Управа працює злагоджено, як кажуть в народі: «Шафа грає!». Потім продекламувала напам'ять вірш Богдана Лепкого про Різдво, зміст якого був близьким і старшим, і молодшим учасницям і учасникам Коляди.

Виступили з привітаннями голови відділів СУА. Голова 76-го відділу СУА Наталія Шморон прочитала власний вірш про Різдво і ним привітала присутніх.

Я прочитала привітальний лист від нашого стипендіата 129 відділу з України, з Білої Церкви, що під Києвом, дванадцятирічного Миколки Волошина, і розповіла, що він з мамою, Наталією Юріївною приготував і вислав нам посилочку з подарунками та цукерками. Союзянки 129 відділу також послали йому і його родині гарні подарунки.

Після пісень-колядок і взаємних привітань та поздоровлень наші господарочки запросили пригоститися їхніми смачними стравами. Так багато було усіляких смаколиків, канапок і більш поважних харчів, з любов'ю приготовлених дома, що тут довелося так само довгенько затриматися, як і з піснями-колядками. Ніхто не поспішав додому. Всім було приємно перебувати в домівці у це Різдвяне надвечір'я.

Ніна Василькевич, 96-й відділ СУА

У Дніпрі знайшли могилу Поля

Олександр Поль – відомий громадський і культурний діяч, підприємець дев'ятнадцятого сторіччя, якого було обрано першим почесним громадянином міста. Місце його поховання вважається втраченим. Утім нині є висока ймовірність знайти могилу однієї з найвизначніших постатей в історії міста – ще з часів Катеринослава. Про це повідомив міський голова Дніпра Борис Філатов, котрий вже декілька років спільно з науковцями та дослідниками займається цими пошуками.

Розкопки на місці, де за попередніми даними можуть перебувати останки Олександра Поля, розпочнуться у травні цього року. Відомо, що до цього територію обладнають освітленням, відеоспостереженням, поставлять охорону.

«Спільними зусиллями нам вдалося встановити ймовірне місце знаходження поховання першого почесного громадянина нашого міста Олександра Поля. Вірогідність цього дуже висока. Завдяки проведеним дослідженням ми встановили, що фундамент Лазаревської церкви знаходиться в іншому місці. Для нашого міста це – проривна подія, котра дозволить відкрити нову сторінку його історії», – заявив мер Дніпра Борис Філатов під час пресконференції 25 лютого. Мер також зауважив, що попередньо було проведено низку консультацій, аби визначити метод ідентифікації останків. Серед варіантів, зокрема, антропологічна експертиза, адже дослідникам відомо, що Олександр Поль мав особливості будови черепа.

Різні історичні дані стверджують, що Олександр Поля було поховано у склепі

під Лазаревською церквою. Це – територія колишнього Севастопольського кладовища. У середині минулого століття, за часів комуністичного режиму, церкву та цвинтар було знищено. Тривалий час вважалося, що рештки фундаменту споруди знаходяться в основі кургану-меморіалу на честь загиблих під час оборони Севастополя. Тож на той час про жодні пошукові роботи там не йшлося.

«Було багато досліджень. Наша команда, сформована Борисом Альбертовичем (мер Дніпра Борис Філатов, – ред.), у 2016 році провела перший круглий стіл. У весь цей час ми працювали над вивченням життєдіяльності Поля і пошуком місця його поховання. Улітку минулого року було створено робочу групу», – сказав директор КП «Етнографічні парки Дніпра» Дмитро Каюк.

Нині здогадки про розташування церкви спростували. Зробили це за допомогою картографічних і фотодокументальних спостережень дніпровського дослідника Артема Костюка. Торік він здобув муніципальний грант у програмі «Культурна столиця» і за ці кошти придбав німецький аерознімок Люфтваффе від 1944 року. Саме співставлення цієї світлини з наявними картографічними матеріалами вказало на точне місце розташування залишків Лазаревської церкви. Згодом це підтвердили археологічні розвідки.

«Думаючи, що церква знаходиться під курганом, я зробив для двох об'єктів спільну точку. Тоді програма видала мені серйозні викривлення. Така помилка означала те, що точку було встановлено неправильно. Тоді я прибрав її, синхронізував знімки. Зрештою побачив, що будівля церкви знаходиться південніше кургану», – зазначив Артем Костюк.

Разом з цим Борис Філатов також повідомив: навіть попри те, що останки могли бути знищені ще десятиліття тому, на місці встановленого поховання Олександра Поля з'явиться пантеон-кенотаф почесних мешканців. Відомо, що крім Поля на території того кладовища знаходилися могили також інших видатних містян. «Це буде місце, що належатиме всім містянам. Там не стоятиме церква жодного з патріархатів. Щоб уникнути будь-яких претензій, одразу кажу про це», – додав мер Борис Філатов.

За матеріалами прес-служби

Незабутній друг журналу “Бористен”

Хочу подякувати тим небайдужим, хто гідно вшанував у Дніпровській міській бібліотеці другу річницю відходу у вічність незабутнього **Іларіона Хейлика**.

Як на мене, присутні не лише продемонстрували свою повагу конкретній людині, а ще й возвеличили і поширили Добро. Бо весь життєвий шлях уроженця Наддніпрянського села Мишурін Ріг, українського патріота, громадянина США Іларіона Хейлика був спрямований на творення гарних справ. Американець українського походження, без сумнівну, заслужив, аби про нього згадали добрым словом. Іларіона Хейлика вже немає серед живих, однак він житиме у пам'яті тих, хто його знов і любив...

Україна там де я! Так міг говорити протягом усього свого життя наш мілий друг Іларіон Хейлик. **Немає вже з нами Іларіона.** Але є вічна пам'ять про цю світлу людину, живуть його добре діла...

**Фідель Сухоніс, шеф-редактор журналу
“Бористен”**

Лелека прилетів на святу літургію, коли поминали Небесну Сотню

“Сьогодні ми, священики нашого благочиння молилися в Дунаєві за всіх Героїв Небесної Сотні, між ними також згадували нашого земляка Сашка Капіноса. На святій літургії поминали також всіх українських воїнів, добровольців, волонтерів, військових лікарів і священиків, котрі загинули в боротьбі за Україну. Вражаюче! Але Бог послав свою ознаку! Що вона означає, можна тільки здогадуватись. Під час богослужіння на церковне подвір'я прилетів ЛЕЛЕКА! Зважте, нині 20 лютого! Він ходив біля храму, підходив до людей, давав себе погладити, позував для світлин! Коли вся громада пішла на цвинтар, де священики звершили панахиду на могилі Героя, лелека також перелетів і "молився" з людьми! Пояснити таке неможливо!!!”

Володимир Буграк,
Тернопільська область

"У Дніпрі підвели підсумки відзнаки ім. О.Гончара"

«Відзнака імені Олеся Гончара була запроваджена Всеукраїнським ювілейним іменем «Бористен» разом з Національним гірничим університетом (сьогодні – НТУ «Дніпровська політехніка») у 2003 році. Таким кроком редакція засвідчила повагу та шану до класика української літератури Олеся Терентійовича Гончара. Щорічна відзнака імені Олеся Гончара вже тривалий час є не просто вшануванням гідних особистостей, це ще й один особливий спосіб об'єднання тих, хто живе з Україною в серці незалежно від національності та громадянства. Це особливо важливо в часи, коли в країні війна», - наголосив Фідель Сухоніс, шеф-редактор журналу "Бористен", співорганізатор конкурсу

ІФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР

Юлія Посник, педагог-організатор, СШ №46 м. Дніпро, одна з лауреатів конкурсу сказала. Що школа №46 завжди приділяє увагу патріотичному вихованню. «Ярмарки, концерти, благодійні акції, відвідини шпиталю, збір допомоги для військових та дітей у сірій зоні – це те, чим ми займаємося ось уже багато років», - сказала вона

Bітаємо!

Мав сьогодні за честь промовляти на відкритті школи журналістики у Дніпровській політехніці. Першокурсники і другокурсники, можливо через малий студенський стаж, виявилися вдячними слухачами. Відкрито розповів що журналістський хліб з вустюками, що це не та професія, котра триває лише вісім годин на день. Це спосіб життя...

Міжнародний день рідної мови. Приємно здивували першокурсники - медики. Влаштував їм маленьке ЗНО зі знання української мови. Виявилось що чимало з них знайомі навіть з такими словами як "буцегарня" та "бовваніти". Можливо не все у нас так кепсько з рідним словом...

Фідель Сухоніс, шеф-редактор журналу "Бористен"

На перехресті думок

Майже за тридцять років існування нашого видання в чому не можна було звинуватити «Бористен» так це в зраді української ідеї в широкому сенсі. Один Богодна Україна; напевно це було і залишається наше засадниче гасло.

З цієї причини інколи уникали ворохобних матеріалів, котрі, на нашу думку, торкалися речей суперечливих і водночас таких що могли вносити розбрат в українську громаду. Найчастіше це стосувалося якраз релігійної теми. Але цього разу ми свідомо нехтуємо своїми видавничими традиціями. Бо часи для України настали такі що вже від проблеми не сховатися і не уникнути. Вміщений нижче допис торкається дискусії, котра в останні роки все відчутніше охоплює наше суспільство: а саме коли святкувати Різдво Христове – чи то 25 грудня, чи як заведено в Україні та більшості українських Церков 7 січня. Зазначу зразу особисто я переконаний – лише 25 грудня.

Причин, як на мене, для того безліч як і аргументів також. Стисло зазначу лише головні.

1. Більшість церковників і віруючих в світі, а так само вчених відповідного профілю, згоджується з тим що точний день народження Ісуса Христа невідомий. А значить будь-яка дата буде умовна і прийнятна.
2. Значна частина людства нині живе за християнським календарем. Себто, нещодавно на Землю прийшов 2020 рік від Різдва Христового. То чи може настати спочатку Новий рік, а за 7 днів народитися

Ісус?! Як на мене, логіка в людському вимірі торкається і релігійних справ 3. Росія наш споконвічний ворог а Церква стародавнє знаряддя нашого поневолення. Чим менше єднає нас шовіністами тим більше у нас можливості нарешті таки вирватися з «братерських обіймів». Завжди наводжу приклад стосунків поміж сербами і хорватами. Хорвати набагато легше позбулися «маленьких москалів Балкан» найперше через відмінну релігійну конфесійність. Католики-хорвати були більше готові до європейської інтеграції не маючи за спиною тягар сербського православ'я. Це мої головні особисті аргументи на користь святкування Різдва Христового саме 25 грудня.Хоч наведена листа далеко не конечна. Натомість автор допису який ми вміщуємо нижче протилежної думки. Однак, я все ж таки вважаю що з його роздумами варто ознайомитися. Особисто знаю пана Євгену Шульгу довгі і довгі роки. Він з тих, як на мене, ідеалістів – романтиків, котрі в найсумнішу добу советського мороку плекали і вірили в ідею повстання незалежної України. І не просто мріяли, а усіма силами сприяли тому щоб це таки відбулося. Історик за фахом Євген Шульга пішов в політику справді за ідею, а не за окраєць ковбаси. Він був одним із засновників Руху на Січеславщині, довгі роки займався партійним будівництвом цієї по-справжньому проукраїнської політичної сили (хоч були різні періоди в житті цієї організації). А тому не вірити в ширість думок і прагнень Євгена Шульги я не можу. Він справді багато зробив для добра України. І до таких людей, як на мене, варто все ж таки дослухатися. Біда в тому що їх на відміну від політичних кар'єристів в Україні дуже і дуже мало.

А ось висновки робити лише Вам, шановні читачі. Звичайно на добро Україні!

Фідель Сухоніс, шеф-редактор
П.С. В дописі пана Є. Шульги ми
не змінили, як це є традиційно для
«Бористену», ані коми..

Шапівна редакція журналу «Борисфен»!
 Пропоную Вашій увазі свою статтю з приводу ідеї щодо перенесення святкування Різдва із 7 січня на 25 грудня. Останні роки вона активно пропагується у ЗМІ і має чимало прихильників. Проте, проаналізувавши усі складові цієї, на перший погляд прогресивної, ідеї, мусимо визнати, що насправді вона деструктивна і шкідлива. Її втілення не вирішить жодної проблеми, що є в Україні, натомість створить купу нових. Те, що ми отримаємо внаслідок календарної реформи, не краще, а навпаки набагато гірше того, що ми маємо зараз. Аргументи на підтримку ідеї непереконливі, а іноді просто неправдиві. Щорічні дискусії лише збурюють суспільство і розсварюють людей. На мою думку, варто припинити подальшу агітацію і пропаганду цієї недоречної ідеї та зосередити увагу суспільства на важливіших проблемах нашого сьогодення. Серед них – збереження національного надбання, української ідентичності в умовах викликів сучасного глобалізованого світу.

Сподіваюся, що моя стаття може бути цікавою читачам Вашого часопису. Так, матеріал величенький, але по-іншому ніяк. Якщо критикуєш, заперечуєш "модну", "розкручену" ідею, то маєш надати обґрунтовані, аргументовані, детальні зауваження і пропозиції.

Не тішу себе надію, що ви зможете опублікувати статтю цілком, але сподіваюся, що ви оприлюдните мої думки, попри те, що редакція (можливо) не поділяє їх.

Олів'є з кутею і Снігурка з Козою, або Чи варто «посувати» Різдво?

Маємо нову традицію: щороку напередодні Новорічно-Різдвяних свят у пресі, на радіо і телебаченні, в Інтернеті з'являється сила-силенна матеріалів на тему нашого «неправильного» Різдва. Їхні головні думки, кажучи просто, такі: – українці святкують Різдво «неправильно»: замість того, щоб робити це «як всі порядні люди» 25 грудня, вони «разом із москалями» ще й досі святкують його 7 січня за «неправильним і застарілим» (трохи не

З повагою
Шульга Євген Анатолійович
 Відділення поштового зв'язку, а/с 66.
 51200, м. Новомосковськ,
 Дніпропетровської обл.
 Е-пошта: shulha-samar@ukr.net

2.2.2020.

P.S. Ще одне прохання. Будь ласка, не виправляйте "помилок" "помилок" у моєму тексті. Я знаю, що в Кодексі законів про працю написано "Різдво Христове". Я знаю, що 14 (1) січня святкується "Обрідання ГНХ", але не хочу "всус" згадувати те, у що не вірю. Погодьтесь, якщо атеїст говорить про щось "Христове" (Різдво, Воскресіння, Вознесіння), то це звучить фальшиво і нещиро, бо не можна водночас бути і атеїстом, і трошки теїстом. Має бути щось одне. Тому я свідомо уникаю церковних назв свят і вживаю народні. Сподіваюся, що згадавши "Василя" і не згадавши "Обрідання", я не образив чиєсь релігійні почуття... Чим добрий термін "Різдво"? Тим, що він дуже давній і позаконфесійний. Слово "Різдво" без додатків не роз'єднує, а об'єднує: і тих, хто святкує "Різдво Христове", і прихильників "Різдва Дажбожого" і тих, хто шанує давні народні традиції "Різдва-Коляди". Всі розуміють, про яке свято мова, тому нехай буде просто "Різдво". Так краще.

Є.Шульга

«язичницьким») юліанським календарем; – важливішої справи аніж «посування Різдва» у нас не було, нема й не буде. Доки не посунемо, доти й добра нам не бачити (і крокодил не ловиться, і кокос не росте). Але щойно посунемо – матимемо «Райські острови»; – перехід на «25-грудневе Різдво» вмить наблизить Україну до цивілізованої Європи, до Заходу і віддалить її від Москви і колоніального минулого (тобто чудодійно вплине на нашу географію та історію, склад населення, його культуру та ментальність);

- «Два Різдва» - це щось жахливе! Від них - всі непорозуміння між християнами! Але щойно українці перейдуть на «правильне» Різдво - вмить всі міжконфесійні відмінності зникнуть, наче й не було ніколи, і в нас запанує міжцерковний рай; - оскільки в Україні Різдво святкують не до, а після Нового року, то це страшенно погано, бо заважає віруючим (особливо західної України) спокійно поститися перед Різдвом.

Як послухаєш-почитаєш, то хоч сядь та й плач: і свято не свято, і піст не піст... Як у тому анекдоті: «Та швидше б цей піст закінчився! Так хочеться спокійно поїсти м'ясця, сальця, ковбаски... - А тобі що до того? Ти ж і в піст юси м'ясне. - Та їм, але якось... неспокійно». Невже й справді уся ця реформа - лише для того, щоб «спокійно» їсти новорічне олів'є?!

Я людина невіруюча і нерелігійна, і мені байдуже, коли саме православні та греко-католики святкуватимуть Різдво, бо як не ходив до церкви 7 січня, то не піду і 25 грудня. Проте, у цій начебто церковній справі є одне світське «АЛЕ»: Різдво, відповідно до ст. 73 Кодексу законів про працю України, є «святковим і неробочим днем», тобто має офіційно визнаний державний статус. Тож, якщо відбудуться якісь зміни, вони торкнутися усіх громадян: і віруючих, і невіруючих... Не вибачаюся за чималий обсяг статті, бо справа ця непроста і утриабзаці всі думки і міркування не увібгаєш. Адже, перш ніж ухвалювати остаточне рішення, треба виважено розглянути «Різдвяну пропозицію» з різних боків, не шукаючи «простих» відповідей на складні питання і «простих» рішень складних проблем.

Почнімо з того, про що не говорять (зазвичай): про всі інші церковні свята. Ніхто й не згадає! І не писне! (Наче їх нема, або це щось таке, що не варте й уваги...) Мова лише про Різдво («святкування Різдва разом із католиками, протестантами і деякими православними»)! Людина читає-слухає і міркує: «Справді, чи й не проблема - перенести одне свято? Може й справді краще святкувати не 7, а 25?» Але, чи все так легко і просто, як нам малюють? Чи можливо висмикнути з календаря лише одне свято і перенести його десь-кудись таким чином, щоб ніщо інше не змінилося-не посунулося? Ні, неможливо! Щоб святкувати Різдво не 7 січня, а 25 грудня потрібно запровадити у православних і греко-католицьких церквах

України замість юліанського григоріанський календар, а для цього перемістити на 13 днів кожен (!) день календаря, кожне свято! Так, Стрітення (це той день, коли за народним календарем «зима з весною зустрічаються») переміщується з 15 на 2 лютого, Благовіщення («коли і пташка гнізда не в'є») - з 7 квітня на 25 березня, Івана Купала - з 7 липня на 24 червня, Петра і Павла - з 12 липня на 29 червня, Преображення (Яблучний Спас) - з 19 на 6 серпня, Покрова - з 14 на 1 жовтня... Так самотреба посунути кожен календарний піст, кожну календарну подію, кожного святого чи святу. Безвинятку! 365 (366) разів перемістити... То ж насправді йдеться не про те, щоб, образно кажучи, пересадити лише одне дерево з 7 січня на 25 грудня, а про те, щоб кожне дерево, кожен кущик, кожну квітку із величезного саду вирвати з корінням із того місця, де вони росли і квітнули сотні років, і перенести на 13 днів раніше, посадити й дивитися: приживутися на новому місці чи ні... Вибачте, але це вже не «Різдвяна реформа», а «Велика календарна революція», адже зрушується весь річний цикл свят і знаменних подій. Нішо не лишається на звичному місці! Бо якщо змінити щось одне - то змінюється геть усе! Революція!

Чому я, атеїст, переймаюся церковно-календарною реформою? Річ у тім, що юліанський календар, який пропонують «легким помахом руки» викинути на смітник історії як непотріб, мав і має чимале значення в нашій історії та культурі. Саме на ньому базуються український народний календар і народний прогностик - багатоцільова і унікальна скарбниця нашого минулого. Річний колообіг народних свят, звичаїв, традицій і вірувань нанизаний на церковний юліанський календар, як перлині на нитку в намисті. І якщо цю нитку нерозважливо вирвати - всі перліни розкотяться...

Національний і церковний календарі співіснують в Україні сотні років. І коли 1918 року у нас запроваджено світський григоріанський календар, вони не змінилися, отримавши лише нові «зовнішні» дати за новим стилем (було «1», стало «14»; було «25», стало «7»). За 100 років ми звикли до цього порядку і цих нових, «григоріанських» дат і майже ніхто вже не пам'ятає старих, «юліанських». Так, Водохреще святкується 19 січня, хоча насправді це 6 січня за юліанським

календарем, а Покрову вшановують 14 жовтня, коли на церковному календарі 1 жовтня. «Велике посування дат», що є наслідком календарної реформи, руйнує цей усталений порядок і створює чимало проблем як для церкви та її вірних, так і для людей, далеких від релігійного життя. Не говоритиму про «високе» – про величезну шкоду від розриву тягlostі наших історичних і культурних традицій. Лише про «земне», буденне, звичне...

Що буде з нашими українськими народними святами після «Великої календарної революції»? Чи «переїдуть» вони разом із церковними до «нових помешкань», чи матимемо два календари: один церковний («правильний»), інший народний («застарілий», «неправильний») і по парі усіх свят: церковного Олексія 17 березня і народного Теплого Олексу 30, церковного Миколу 9 травня і народного Весняного Миколу 22, церковного Іллю 20 липня і народного Іллю 2 серпня (після якого, як кажуть, не можна купатися у річках і озерах), церковну Покрову 1 жовтня і народну Покрову 14? Народні звичаї і традиції формуються сотні й тисячі років і змінюються теж неквапно. Їх неможливо кудись перенести чи посунути ні законами, ні постановами церковних соборів. (Зате легко знищити, витоптати, як ті тендітні рідкісні квіти, що опинилися на шляху «бульдозерів прогресу».) Що робитимемо з державним святом «День захисника України»? Коли святкуватимемо День Українського козацтва? Вшановуватимемо пам'ять вояків УПА? 14 жовтня чи 1? Бо, як бачте, у нас і Покрова «неправильна», не лише Різдво! То що не лише святах, але й історичні події «посуватимемо»? Що буде з важливими для багатьох людей днями іменин за церковним календарем? Адже вони теж вириваються зі своїх звичних місць і мусять кудись «переїхати»! Якщо ви народилися, наприклад, на Андрія чи Зимового Миколу і вважаєте їх своїми покровителями, то після переміщення Різдва на 25 грудня ви станете Євстратіями і Боніфатіями. З новими іменинами вас, колишні «Андрії» і «Миколаї»...

І найголовніше питання: *«Що зміниться на краще в нашому житті після цього «великого переселення усіх святих i*

грішників»? Де ті «Райські острови», що нам обіцяють? Щось їх не видно; лише дурна робота, марнування часу, грошей та людської енергії; руйнування звичного, усталеного, традиційного і зміни на гірше і у великому, і у «дрібному»... Вибачте, але це вже не «реформа» і навіть не «революція»! Це – «Велика календарна РУЇНА», з якого боку не поглянь: чи церковного, чи світського, чи державного, чи культурного... Панове, а як ви потім пояснюватимете собі й людям оці «великі маневри» і наші «бліскучі успіхи»? «Та от, декому дуже хотілося «спокійно поїсти м'ясця» у ніч із 31 грудня на 1 січня, то й поміняли увесь календар»... Навіщо?! Хоч і по-дурному, аби по-новому?! Воно нам треба?! Невже у нас нема важливіших проблем, ніж календар змінювати?!

Чи може хтось вважає, що на руїнах старого можна збудувати якийсь новий, неймовірно чудовий світ? То порівняймо! Чи так воно добре, як нам обіцяють? Наши Новорічно-Різдвяні свята – це не лише Новий рік (1 січня) і Різдво (7 січня). Зараз їм передує Андрій (13 грудня), а тривають вони рівно місяць: від Зимового Миколи (19 грудня) до Водохреща (19 січня). Пересуваємо Різдво на 25 грудня. Тепер свято Андрія перестрибує на 30 листопада, а Миколаю – на 6 грудня. Чи не ранувато ти, Миколаю, приніс свої різочки і подарунки?

До кінця року ген-ген майже місяць? Кого і з чим вітатиме Миколай *6 грудня*? Хіба що наших вояків із Днем збройних сил. Далі – від 6 до 24 грудня – пустка, бо нема Миколая, що був 19 грудня. Як він зник після більшовицької революції, так зникає і після «календарної». Нема йому місця і на Різдво: бо там уже є Санта-Клауси (зате буде «як в Європах»). 24 грудня – у кого що, але не одне і теж: Святвечір і Багата кутя, Навечір'я, закінчення Адвента і Вігілійна вечеря. 25 грудня – Різдво (точніше, *три Різдва*: православне, католицьке, протестантське. Дуже різних, зате «в один день»). А далі – Новорічна ніч (31 грудня – 1 січня) «найстрашніше» свято року: бо саме тут збилися до тісної купи всі традиції та звичаї всіх часів і народів: і ялинка з дідухом, і кутя з олів'є, і шампанське зі щедрівками, і звізда із серпантином, і феєрверки з Козою. І їдять, і п'ють, і співають, і меланкують, і вдома сидять, і до людей ходять. .І президент із Василем і

| Меланкою о 12-й, під передзвін курантів мусять щедрувати («дайте вареник»). А що робити, іншого ж дня не буде? То ж усі святкові страви – в одну миску!

А панотцю, до речі, не наливайте! Йому завтра зранку службу правити! Хіба забули? 1 січня велике свято, Василя! (Якщо Різдво «посунулося», то й Василь «переїхав» – саме на Новий рік, на 1 січня! До всіх свят ще одне! Щоб не було мало! Як гуляти, то гуляти!)

А ще на 1 січня (теж не забуваймо!) «переїхало» посипання. (Уявімо цю осучаснену традицію: десь о 16-18-й годині новорічного «ранку» майже тверезі хлопці «засівають» ... серпантином і конфетті...)

Хуг! – наче відсвяткували «як люди», нічого не забули, про все і всіх згадали... А вже 2-ого січня – на роботу!!! Все, хлопці й дівчата, свята закінчилися! До побачення, до «наступних Різдвино-Новорічних свят»... Невже все?! А наші Святки де?! – А нема їх – розчинилися в «інтернаціональному» Новому році... Хіба що 6 січня (на «старий Святвечір», як називатимуть цей день подібно до теперішнього «старого Нового року») можна ще стрибнути до ополонки, бо «надзвичайні» властивості хрещенської води «чудодійним чином» теж перестрибнули на 13 днів – з 19 на 6 січня...

Вам подобається такий Новий рік? Мені – ні! Бо як не можна в одну миску насыпати борщ і шашлик, так неможливо штучно поєднати дві різні традиції, що вже чимало років співіснують, не заважаючи (до речі) одна іншій.

Проте, якщо кому подобається, то ніхто і нішо не заважає святкувати Новий рік саме таким чином! Ale не вважайте свій варіант «єдиноправильним» і не накидайте іншим за допомогою хитромудрих балачок про «правильне» і «неправильне» Різдво! До раю дрючком не заганяють і цукерочками не заманють... Інколи говорять: ідея наче добра, але несвоєчасна, народ не готовий, от за кілька років, можливо... Вибачте, але нічого «доброго, розумного, корисного, необхідного» у цій «реформі» я не бачу, лише знищення традицій і руйну, сварки і розбрат...

Не дивно, що й аргументи на користь цієї ідеї, скажемо так, «непереконливі»...

Читаю на сайті Тернопільсько-Зборівської архиєпархії УГКЦ:

«Приписи щодо посту в УГКЦ

Кан. 115 (кан. 882 ККСЦ)

§ 6. Стосовно звільнення від обов'язку посту потрібно дотримуватися таких положень:

2) немає посту в суботи, неділі та дні святкування Нового року (31.12–01.01) і Незалежності України (24.08).» ([http://www.tze.org.ua/актуально/2431-приписи-щодо-посту-в-угкц.html](http://www.tze.org.ua/akтуально/2431-приписи-щодо-посту-в-угкц.html))

Панове, прочитайте ї Ви: «у дні святкування Нового року (31 грудня – 1 січня) ПОСТУ НЕМАЄ»!

То ж віруючі (і особливо (!) західної України, де УГКЦ має великий вплив) спокійно святкують Новорічні свята, потім 5 днів постяться, а тоді вже спокійно зустрічають Різдво та інші свята!

Люди добрі, проблеми, про яку стільки балачок, насправді не існує!!! Її вже вирішено! За мудрим принципом: «Богу – богове, світу – світське». Для кого тоді оці «пісні» байки? Для тих, у кого

Інтернету нема?..

Може не у всіх церквах діє це правило, але що заважає скористатися досвідом греко-католицької церкви і замість «Великої календарної революції» зробити «Малу пісну реформу»? Зібрати шановних людей і ухвалити правило, що у дні державних свят посту немає, додавши до Нового року і Дня Незалежності ще День Конституції України, 28 червня (що зазвичай припадає на Петрівку) та інші державні свята, якщо вони збігаються з днями посту. Таким чином раз і назавжди зникнуть усі «пісні» календарні проблеми і не потрібно буде руйнувати усталені традиції. (До речі, цього, 2020 року 8 березня припадає на Великодній піст. Час подумати про «пісне шампанське» і «пісні солодощі» для жінок та «пісні горілку і коньяк» для чоловіків.).

Погляньмо ж на наші традиційні Новорічно-Різдвяні свята неупередженим оком: чи й справді вони такі «криві», як нам малюють. 19 грудня Миколая, улюблене зимове дитяче свято. 25 грудня – католицько-протестантське (чи григоріанське) Різдво. Хто хоче – нехай святкує, аби іншим не заважав жити своїм розумом. А ми в ці дні закінчуємо рік, що минає, і готовимося до прийдешнього. 1 січня – Новий рік. Тут поєдналися безліч традицій і звичаїв: німецька ялинка, французьке шампанське, італійське конфетті, китайські феєрверки, бенгальські вогні; звичні олів'є, «шуби» і мандарини та різні екзотичні наїдки; санта клауси і діди морози, снігуночки і тваринки східного календаря... Назвемо цей день інтернаціональним або міжнародним Новим роком (бо так воно є) і святкуйте разом з усім світом, адже ми відкриті до всього кращого, що є в інших народів.

А далі, від Святвечора 6 січня починається наше, «українське Різдво», чи точніше – «українські Різдвяні Святки», що поєднали і дохристиянські, і християнські традиції – і релігійні, і світські. Три куті, колядки, щедрівки, вертеп, Коза,

Меланка, Василь, засівання на «старий Новий рік» (який правильніше називати «юліанським Новим роком»), водосвяття... Наши давні, славні звичаї... Наприкінці 1980-х – на початку 1990-х років вони почали відроджуватися після тривалих заборон та переслідувань, але зараз дещо занепали. Шкода, адже народна творчість – це не лише яскраво і самобутньо, але й вигідно (якщо поглянути розумним оком). Де ще у світі збереглися такі традиції?! Живі, а не вигадані! І не в одному місті чи селі, а у всій Україні: від Карпат до Дінця, від Полісся до Степу? Тут є все – і хліб і видовища: і чим нагодувати (згадаймо лише 12 пісних і 12 скромних страв української кухні, які ще й різні у різних областях) і що подивитися та іншим показати. Хіба одна новорічна традиція іншій заважає? Ні! На католицько-протестантське Різдво ми завітаємо до Європи та Америки, погостюємо там, а коли Європа й Америка відгуляють, то запросимо їх до себе в гости – нехай і вони посмакують, подивляться, послухають. У них таких Святок нема: або й не було, або не збереглося. Завдяки нашим давнім народним традиціям можна розвинути і кулінарний туризм, і етнотуризм, і екстремальний туризм (для тих, хто ризикне зануритися у крижану воду на Водохреще). Хлопці й дівчата, не шукайте доброго добра. Ми не гірші за інших. У нас гроші під ногами лежать, а ми їх не бачимо, а бігаємо по світах: «Дайте – не мінайте, хоч у торбу, хоч у морду»... Не потрібно ні надзусиль, ні велетенських коштів, щоб перетворити наші українські Святки на Різдвяний карнавал рівня Венеційського чи Бразильського! Треба лише дивитися на себе своїми очима і жити своїм, а не позиченим, розумом, чужого научаючись і свого не цураючись. Наш календар гармонійно поєднує як інтернаціональні, так і українські звичаї, і сучасне, і минуле – для всього є місце. То навіщо руйнувати те добре, що маємо?! Краще зберігати і плекати наші давні народні традиції – ті мости, що єднають минуле, сучасне і майбутнє. Тож: «На щастя, на здоров'я, на Новий рік, щоб було краще, як торік!»

*З найщирішими побажаннями,
Євген Шульга, український буржуазний
атеїст, м. Самар (поки що, вибачте, –
Новомосковськ).*

Прем'єра рубрики: «З нотатника Аскольда Лозинського»

Читачі «Бористену» вже знайомі з пером Аскольда Лозинського. Час від часу його гострі, актуальні дописи друкувалися на шпальтах нашого часопису. І я певен ніхто не пошкодував знайомлячись з їх змістом. І сприяє цьому не лише ступень бакалавра класичної філології, котру пан Лозинський здобув ще в 1973 році. Як на мене, секрет зацікавлення його дописами це: величезний життєвий досвід, висока освіченість, неспокійна вдача справжнього українського патріота.

Навіть ті хто погано обізнаний з життям західної української діаспори могли не раз чути про Аскольда Лозинського. Він часто приїздить в Україну, надзвичайно активно відстоює в різний спосіб інтереси свого народу на міжнародній арені. Довгі роки цей чоловік адвокат за фахом і громадський лідер за покликанням працював і працює на відповідальних позиціях в різноманітних українських установах та організаціях. Його енергія і наполегливість викликає повагу навіть в опонентів.

Аскольд Лозинський народився 8 лютого 1952 року в Нью-Йорку в сім'ї українських емігрантів, які прибули до США в 1951 р, в час третьої політичної хвилі української еміграції. Третя хвиля української еміграції знаменна тим, що серед неї була велика кількість інтелігенції та науковців. Вони сприяли розквітові українського політичного, громадського, культурного та релігійного життя в діаспорі. Цих емігрантів об'єднувала відданість ідеї незалежності України й відновлення української суверенної держави. Вони постійно виступали проти русифікації української мови й культури. Різко протестували проти ув'язнення чи фізичного нищення українських дисидентів. А тому ще з юних років пан Лозинський рішуче став на шлях боротьби за українську Україну. Якому не зраджує і по сьогодні. Мені випадала нагода декілька раз коротко зустрічатися з цим невгамовним і гуморним чоловіком. Було можна сказати фізично відчутно, що він чимало побачив цікавого у світі, чимало пережив. Через те цікавий і бажаний у кожному гурті, у кожному товаристві. І неважливо чи це будуть прості селяни десь в Галичині, чи добірне

товариство ангlosаксонів для яких сісти до обіднього столу без краватки так само ганебно і непристойно як більшості з нас вийти на вулицю у непрасованій сорочці. Для кожного пан Лозинський знайде привітне слово, в будь-якому товаристві може зачепити цікаву для усіх тему до обговорення. Приємний, щирий та веселий чоловік. А Україну він любить якось глибинно, по-своєму, по-аскольдовські. Віддаючи, по можливості, для неї не лише свої матеріальні блага, а й душевні сили та тепло. Його любов в чомусь навіть інфантильна, по юнацькому романтична і через це особливо зворушлива. А тому так приємно нині зазначити, що Аскольд Лозинський шляхетно згодився вести постійно власну рубрику на шпальтах нашого видання. Для «Бористена» це честь і відповідальність мати такого потужного автора. І ще я глибоко переконаний, що добірка «З нотатника Аскольда Лозинського» стане однією з найулюблених у наших читачів.

Фідель Сухоніс, шеф-редактор

Малоросі і малоросійство

В аналізі сучасної України багато уваги присвячено московські агресії в минулому, сьогодні та у передбаченому і непередбаченому майбутньому, а також корупції котра спричинила неординарну бідність великої частини населення України та міграційні потоки за працею, тим самим в результаті обкрадаючи молоду державу важливого і інтелігентного людського капіталу. Однаке не менш важливою проблемою це феномен “малоросійства” що фактично майже зовсім примовчано. Закони декомунізації мали питому вагу але далеко не доходили до проблеми кілька столітнього поневолення, результативної психіки тих котрі були поневоленими та особливого намагання як державної імперської політики з сторони поневолювача влаштувати повний фізичний, культурний, мовний, психологічний геноцид навіть впроваджуючи відповідну термінологію для цього. Поневолених імперією назвали малоросами, тобто не окремою нацією, а тою самою нацією, що імперія тільки з певним дефектом, тому малий, мала мале. Історично навіть другі імперіалісти не впроваджували цього роду психологічного геноциду. Римляни називали своїх підданих їхнім національним іменами, англійці також, навіть турки котрі давили вірменів все ж таки називали їх вірменами.

Малороси це зневажливе ім'я надане москалями українцям. Воно подібне до “хохлів.” Однаке цей вислів термінології був так глибоко закорінений поневолювачем, що він використовувався не тільки крайніми московськими шовіністами, але також особами які здавалося приязно ставились до своїх друзів малоросів, а їх землю називали просто “Малоросією”, тобто південну частину Росії.

Московський письменник Іван С. Тургенев який був знайомим з українською і московською письменницею Марією Олександровною Маркович (Марко Вовчок) і запізнав Тараса Григоровича Шевченка після його повернення у Петербург з заслання писав так хіба без найменшого намагання кривдити:

“...я познайомився з народним поетом Малоросії незадовго до його смерті... Я приїхав в академію разом з Марією Олександрівною Маркович... яка незадовго перед тим теж пересилилася в нашу північну столицю і була окрасою і основним центром невеличкої групи малоросів, що згуртувалися тоді в Петербурзі... В студії художника, коли ми прибули з пані Маркович вже була однадама (теж малоросіянка за походженням)...”

Ясно, що при таких умовах самі українці починали може не уважати себе малоросами, але прийняли номенклатуру, і приймали її інколи на зовнішній вигляд добровільно, тобто без протиставлення. Очевидно були виїмки — українські націоналісти як Тарас Шевченко і багато його послідовників. У своїх творах найбільш використаний термін це “Україна”.

Відомий український літератор який писав інколи на політичні теми та якого без сумніву можна було зачислити до українського націоналістичного табору, Євген Маланюк писав на цю тему:

“Що ж таке малорос? Це — тип національно-дефективний, скалічений психічно, духово, а — в наслідках, часом — і расово.”

Мабуть тим важніше як для утвердження нації чи державного будівництва Маланюк був переконаним що малоросійство є часте і кількісне у нас але не масове бо не дотикало настільки селянства, а було хворобою інтелігенції що мало бути мозком нації.

До речі про це явище далеко до Маланюка писав Микола Міхновський у “Самостійні Україні” про причини наших політичних поразок у чому обвинувачував Міхновський інтелігенцію

Писання Маланюка на цю тему було далеко до відновлення незалежності у

1991, однаке він немов передбач: ю проблему відновленій державі. Він писав “це є та проблема, що першою встане перед державними мужами вже Державної України... Ні часові застрики, ні навіть хірургія — тут не поможуть. Її треба буде довгі-довгі десятиліття — ізживати.”

Психічна недуга малоросійства проявляється часто у майже невинній формі — от називати себе Саша, Вася Женя, говорити що Пушкін був гарний поет коли він фактично став народним співцем імперії, навіть просто відповідати в Україні по московському коли до тебе так звернулися. Це виглядає невинне, але наслідку бувають саме він тої несвідомості. А несвідомість це наслідок звиченої психіки. Наслідок головний що Україна ніколи не буде українською коли у неї владу мають чужинці та малороси.

В історії відродженої української держави я наважусь сказати переважальна більшість владних осіб чи на Банковій чи у Кабінеті Міністрів чи у Верховній Раді були і є малороси, деякі більше заражені чим другі. Мабуть тому не впроваджено будь-якої програми національного для боротьби з малоросійством чи лікування цієї недуги. Недуга настільки розповсюджена у суспільстві, що її симптоми не викликають реакції навіть серед відносно нормальних людей.

Починаймо вже сьогодні цю недугу “ізживати” як писав Євген Маланюк. Для цього треба встановити, що панує хворобливий стан. Перші кроки повинні зробити відповідні міністерства як Міністерство Освіти і Міністерство Культури. Для цього очевидно потрібно відповідних осіб. Рівночасно треба лікувати цей психоз також в українській діаспорі.

Аскольд Лозинський

автор Микола Воротиленко

До 90-ліття Українського Національного Об'єднання Канади

1932-2022

Коротка історія створення та діяльності

Продовження допису "До 90-ліття Українського Національного Об'єднання Канади 1932-2022. Коротка історія створення та діяльності" Миколи Воротиленка.

Початок читайте у попередньому номері журналу "Бористен"

Приїзд до Канади колишніх вояків Українського війська після IСВ

Після поразки і втрати Україною короткої державності багато колишніх вояків різних українських військ та січових стрільців перебували в таборах по різних країнах Європи. Вони чекали рішення Ради Амбасадорів держав переможців IСВ по українському питанню. Після IСВ колишні імперії розпалися і на їхньому місці винikли нові незалежні держави які будувались по етнічно-територіальному принципу. В 1923 році, на своїй нараді, Рада Амбасадорів, під впливом Москви, яка вже окупувала більшу частину України, відмовила українцям в праві мати свою державу і передала українські землі під управління до Польщі, Чехословаччини та Румунії на 25 років з правом через 25 років провести референдум на цих територіях про самовизначення. Але ці країни почали проводити політику асиміляції українців шляхом терору та репресій, особливо колишніх українських вояків. Найбільше це набуло катастрофічних наслідків в Східній Галичині, яку Ліга Націй офіційно передала Польщі 14 травня 1923 року при умові надання українцям автономії. Проте польська влада з самого початку відмовилась від своїх зобов'язань і почала проводити активну політику колонізації та асиміляції, що в свою чергу викликало супротив українців. Однією з жертв цих дій польського уряду стала Ольга Басараб, чиє ім'я носить Організація Українок Канади (ОУК). Також польська влада змінила назву краю Галичина на Східна Малопольща. Польський уряд переселяв та заохочував своїх громадян і особливо колишніх відставних офіцерів переселятись на "східні" землі де їм обіцяли землю, фінансову допомогу та місцевих "рабів". Найбільше польська колоніальна політика проявилось під час Пацifікації у

Галичині у вересні-листопаді 1930 року. Як результат багато репресованих патріотів та української інтелегенції подалось на іміграцію до Канади та інших країн і приєднались до вже існуючих українських об'єднань. Канада і значна частина української громади зустріли їх не зовсім привітно. В Канаді були сотні тисяч своїх безробітніх. Більшість з вояків не володіли англійською мовою, тому їх могли взяти лише на саму тяжку, брудну та низько проплачену роботу по 10-14 годин і в середньому за 1 долар на день. Але найбільше їх гнітило те, що значна частина громади під впливом комуністів не вірила їм про злочини Москви та більшовиків на теренах України, а комуністичні бойовики "гроденські ребята" били тих хто говорив правду про злочини Москви. Тому, щоб протистояти комуністичним силам, серед українських вояків виникла ідея створити свою власну організацію.

Українська Стрілецька Громада (УСГ) в Канаді.

28 січня 1928 року в Вінніпезі, колишні Січові Стрільці, учасники визвольної боротьби за незалежність України в 1917-1922 роках, вояки інших українських армій започаткували організацію військового типу "Українська Стрілецька Громада" в Канаді з завданням:

- об'єднати всіх колишніх вояків не залежно від їхньої партійної чи релігійної належності;
- плекати традиції українського війська;
- поширювати український військовий дух у суспільстві та підтримувати зв'язки з Україною;
- бути готовими до визвольної боротьби за незалежність України;
- допомогати українським інвалідам в Україні;

Був обраний комітет в складі О.Василишин, І.Гуляй, І.Іванусь, О.Штойко для виготовлення статуту і підготовки установчих зборів. Установчі збори відбулись 6 лютого 1928 року на яких була обрана управа УСГ:

голова – Остап Василишин

писар - О.Стасина

скарбник - О.Штойко

провірна комісія – І.Гуляй та С.Богач
вступна вкладка 50 центів, річна вкладка

2 долари

УСГ мала понадпартійний і релігійно понадконфесійний ідеологічний характер. Практично це була перша українська організація, яка ставила інтереси України вище релігійних чи якихось інших інтересів.

Окрилені успіхом своїх побратимів у Вінніпезі, 11 листопада 1928 року в Едмонтоні в інституті ім. М.Грушевського зібрались: Г.Бабуняк, М.Байрак, М.Брікнер, А.Жмурко, Б.Зелений, О.Крамар, Г.Литвин, М.Малінка, М.Пащин, В.Пущентело, М.Шевців, І.Шпур, О.Юркевич, які вирішили заснувати гурток УСГ в Едмонтоні при інституті ім. М.Грушевського

Вибрали управу:

- Б.Зелений- голова
- О.Крамар – заступник
- О.Юркевич – секретар
- М.Брікнер – господар
- М.Малінка – касир
- В.Пущентело, М.Пащин,

Г.Литвин – перевірна комісія

На жаль пізніше управа інституту ім. М.Грушевського поставила вимогу до УСГ перейти лише на православну ідею, на що УСГ їм відмовила і їхні дороги розійшлися, хоч інколи якась співпраця існувала. В своїй промові, з нагоди заснування гуртка УСГ, голова УСГ Б.Зелений сказав: «Ми нічого не хочемо від нашої старшої іміграції. Тільки зрозуміння, за що ми боролись з окупантами на нашій землі. За що ми боремось і сьогодні. Коли ми зрозуміємо, якою є наша спільна ціль, то зрозуміємо, що тільки боротьбою зможемо її досягнути. Тоді й зрозуміло, що на боротьбу потрібна допомога. Ми не можемо бути бездіяльними. Якщо на землях не осягнемо спільної мети, то і надалі будемо рабами на своїй землі». Нажаль ці його слова актуальні для нас і сьогодні. УСГ і цим людям ми завдячуємо створенню УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ в Едмонтоні і Канаді. УСГ існує до сьогоднішнього дня при УНО і представлена вояками які коли небуть захищають Україну або були в канадійському війську.

Протистояння між Українською Стрілецькою Громадою та комуністами Прокомуністичні сили, розуміючи що з'явилась нова духовно та ідеологічно сильна організація, об'явили війну Українській Стрілецькій Громаді на всіх можливих і не можливих напрямках. Програючи цю війну, по “пораді” з Москви прокомуністичні сили, вирішили організувати альтернативний відділ так званої “Червоної стрілецької громади” в Канаді, щоб роз'єднати, переманити до себе колишніх вояків. Для цього в січні 1931 року в домі ТУРФД на розі 96 вул і 107 авеню в Едмонтоні вони організували Віче. Сюди були запрошені також мадяри, словаки, поляки, чехи. Всього біля 200 чоловік. Прийшло також 12 членів УСГ з Едмонтону подивитись, що відбувається. Після всіх промов та спречок комуністами був кинутий клич “бий жовтоблакитників”. Тріщали чуби, стільці, двері і вікна. Бійка перейшла навулицю. На крики прибігли ще члени УСГ, які проводили репетицію недалеко. Таким чином ми можемо уявити картину, як серед ночі більше 200 українців через протилежність політичних поглядів били один-одного, а поліція стояла та дивилася не втручаючись. Представники інших народів, які були запрошенні комуністами на збори не розуміли української мови, тому коли почалась бійка вони не розуміючи що відбувається і хто є хто почали бити комуністів. Так піддавшись московській пропаганді українці за 10 тисяч кілометрів від своєї землі чубасили один одного. Як результат, ніякого голосування не відбулось і червона стрілецька громада не була створена, але протистояння продовжувалось. В 1937 році в Едмонтоні в родині одного з найактивніших членів УСГ та УНО Михайла Шарика стала трагедія. Ідейними ворогами його батька Михайла було замучено їхнього десятилітнього сина Ярослава.

Не дивлячись на війну з комуністами, та на жаль протистоянню з ТУС, Союзом Гетьманців державників та іншими українськими організаціями УСГ росла і розширювала свою роботу. УСГ була створена виключно як військова організація. Тому для задоволення культурних та освітницьких потреб членів УСГ було прийняте рішення створити Українське Національне Об'єднання (УНО). Але ще раніше у Вінніпезі, в листопаді 1930 року, під час протестних акцій проти

польського терору на західноукраїнських землях, в якому активну участь приймало жіноцтво членів УСГ, було прийнято рішення заснувати Організацію Українок Канади (ОУК) імені Ольги Басараб. ОУК існує до сьогоднішнього дня та має свої відділи в багатьох містах Канади і проводить дуже велику роботу по вихованню молоді, збереженню традицій та української культури.

Українське Національне Об'єднання Канади (УНО).

Після того як по результатах I СВ, українці потерпіли поразку в боротьбі за побудову своєї власної держави, то вже на початку 20-тих років почав організовуватись новий український державницький рух. Основними ідеологами та організаторами цього руху були колишні старшини різних українських військ на чолі з Євгеном Коновальцем. Цей рух політично оформився в Організацію Українських Націоналістів (ОУН) на своєму першому Конгресі у Відні в 1929 році.

Похорони малого Ярослава

Але ОУН, як військова організація, не могла прийняти в свої лави весь український народ. Був також зорганізований Провід Українських Націоналістів (ПУН). Разом з тим по світі, саморганізувався величезний рух українського національного життя: культурного, церковного, економічного, політичного, просвітницького та громадського. Але цей рух не був загально скординований. Як логічний висновок з цього становища виникла думка створити організаційну надбудову для всього українського руху. В 1931 році представники багатьох європейських організацій в Бельгії провели нараду на якій прийняли Декларацію про об'єднання українських організацій на чужині. Ця Декларація була дуже вчасною та була підтримана і на американському континенті, де вже існувало організаційне життя. Українці міста Торонто під кінець лютого 1932 року проголосили в пресі про створення «Об'єднання всіх українських національних товариств міста Торонто». Для цього і був створений організаційний комітет в якому головою був М.Кунікевич а секретарем І.Н.Корчинський. Але найбільш вдало та швидко це сталося в Західній Канаді в місті Едмонтоні де був сильний гурток УСГ. Велику пропагандиську та розяснювальну роботу провів часопис «Новий Шлях».

В газеті «Новий шлях», яку видавала УСГ, була поміщена об'ява, що 17 липня 1932 року в приміщенні інституту ім. М.Грушевського відбудеться велике Віче на якому буде обговорюватись можливість створення нової української організації. Для цього був створений організаційний комітет, який підготував декілька доповідей. Голова Віче Степан Васкан пояснив присутнім, що «існує мета створити в Канаді організацію українського національного об'єднання, яка мала б охопити всі верстви українського суспільства в Канаді, без уваги на релігійні чи політично-партийні переконання». Першим виступив адвокат Микита Романюк з доповіддю про національно-визвольні рухи взагалі та як інші народи досягли своєї

незалежності. Наступним промовцем був голова видавництва «Новий шлях» Василь Гультяй, який розповів про визвольний рух на українських землях, про поневолення Галичини поляками в 1340 році і московитами в 1654 році та як українська еліта зрадила свій народ. Третім виступив учитель Олекса Григорович про канадських українців та національно визвольну боротьбу. Він відмітив, що «в українській громаді відбувається партійна гризня, католики ведуть боротьбу з православними і навпаки та взаємно виключають себе з національного руху. Релігійна боротьба посилюється одиницями, що мають особисту користь з неї». Четверту промову виголосив редактор «Нового шляху» Михайло Погорецький про політичну програму нової організації та підкреслив, що «українці можуть розраховувати лише на власні сили». Петро Хаба говорив про економічну програму майбутньої організації. Антін Глинка у своїй промові відмітив, що «нова організація буде проти всілякої гризни між українськими націоналістами та релігійними організаціями і він вважає шкідливим для українських справ ставлення партійних та релігійних інтересів понад загальнонаціональні». Також він закликав «знищити в собі те почуття меншовартості, яке англійці називають «інферіоріті комплекс». Василь Дорош говорив про важливість преси та друкованого слова. Завершив Віче дуже емоційний виступ Володимира Купченка, який сказав, що «український народ, на протязі сотень років, поніс багато жертв у своїй визвольній боротьбі за Україну, але ми українці в Канаді, зайняті іншим. Ми розсварені нашими провідниками, що стараються одні-одним підкладати ногу в загально українських справах. Пам'ятаймо, що жоден народ не здобув собі волі й держави плачем, наріканням, жебратством, концертами та виставами, а здобув собі волю власною кров'ю». Майже всі присутні в залі погодились на створення нової організації.

Прийняло участь у ВІЧЕ декілька сотень людей. Відразу після ВІЧЕ 54 людини записались до УНО. Вістка про це ВІЧЕ миттєво поширилась по цілій провінції Альберта і по Канаді. Тому перша управа УНО в Едмонтоні стала інформаційним дорадником, координатором та керівним центром для широкої маси прихильників УНО і мусила підтримувати контакти з багатьма відділами які відкривались

по Канаді і які отримували назву «відділи УНО». Для кращої роботи, через декілька місяців, було створено окремі управи УНО для міста Едмонтон та провінції Альберта. Через декілька місяців також була створена управа УНО на цілу Канаду, яка мала назву Крайова Управа УНО і яка в 1934 році переїхала до Саскатуну разом з архівами. Пізніше КУ УНО переїхала до Вінніпегу. На жаль велика повінь 1949 року у Вінніпезі знищила багато архівів.

*Таким чином 17 липня 1932 року
вважається Днем заснування УНО в
Канаді.*

Перша Управа УНО
голова - Олекса Григорович -вчитель
зам. голови - Степан Васкан
писар - Василь Гультяй
скарбник - Петро Хаба
радник - Володимир Купченко-
вчитель

провірна комісія - Микола
Шпачинський, Семен Головац, Василь
Слюсаренко

*В різних місцевостях Канади існували
як співираця так і протистояння
між УНО та іншими представниками
громади. Це залежало від конкретного
священника чи проводу місцевої
громади.*

*В 1934 році при УНО було створено
молодіжну організацію -Молодь
Українського Національного
Об'єднання (МУНО), яке існує до
сьогоднішнього дня. МУНО проводить
велику організуючу та виховну роботу
серед молоді та приймає участь у всіх
подіях які організуються
УНО та БО.*

*Так починалась Велика Історія УНО в
Канаді. В подальшому організаційному
розширенню УНО кожний відділ вже
будував і мав свою власну історію.
Але всі ці історії відділів являються
дуже подібними. Були часи великого
піднесення та занепаду відділів. Якісь
відділи зникли з історичної арени, а
якісь існують до сьогоднішнього дня.
В подальшому ми будемо говорити в
основному про діяльність УНО в місті
Едмонтоні.*

Значення появи УСГ та УНО в Канаді

- УСГ, УНО, ОУК та МУНО – це організації, які призупинили розкол української громади по релігійним та політичним поглядам, так як були понадпартійними та понадрелігійними.
- УСГ, УНО, ОУК та МУНО були першими силами в Канаді, які в 20-40 роках ХХ століття зуміли дати політичну, ідеологічну, історичну та фізичну відсіч прокомуністичним силам. Однією з головних причин успіху в цьому було те, що це були віддані Україні і загартовані в боях та дисципліновані колишні вояки. Лише одним своїм існуванням та розповсюдженням правди про злочини Москви, УСГ та УНО разом іншими українськими організаціями зменшували та унеможливлювали масове поширення комуністичної та промосковської ідеології в Канаді.
- УСГ, УНО, ОУК та МУНО стали організаторами створення власного видавництва і газети «Новий шлях», кредитових спілок, а пізніше Конгресу Українців Канади та Світового Конгресу Українців.
- УСГ, УНО, ОУК та МУНО на протязі 85 років були однією з головних українських просвітницько-культурних організацій в Канаді, з широкою мережею своїх відділів.
- УСГ, УНО та БО в 20-50 роках були одними з головних українських організацій які проводили політичну, фінансову, ідеологічну та гуманітарну підтримку свою незалежність Україні.

З перших днів заснування відділу УНО в Едмонтоні члени УНО, УСГ та їхні родини розпочали велику рутинну організаційну роботу, як: загальні сходини, сходини управи, сходини членів, відзначення національних та релігійних свят, підтримка «Нового шляху», заснування шкіл для дітей та бібліотек, створення танцювальних, оркестрових та хорових колективів, кооперативів, проведення різних забав та інше. Також Едмонтонський відділ та вся структура УНО та БО по Канаді проводили велику політичну, інформаційну та виховну роботу, як серед української так і серед загальної канадської громади. Також було засновано декілька фондів, проводилася фінансова збірка на різні потреби діяльності УНО, підтримку різних структур ОУН та братів і сестер на українських землях. Неповний перелік збірок які проводились членами УНО та БО в 1930-1950 роках:

- Визвольний фонд

- Бойовий фонд
- Одноцентовий фонд
- Фонд допомоги воєнним інвалідам та політичним в'язням
- Збірка на видавництво «Новий Шлях»
- Організаційний фонд КУ УНО
- Фонд побудови власної домівки УНО в Едмонтоні
- Збірка на підтримку Рідної школи
- Було багато одноразових збірок з нагоди приїзду до Канади проводу ОУН та інших нагод

В 30-тих роках до Канади приїздили члени проводу ПУН-ОУН: Є.Коновалець, Омелян Сеник-Гребівський, полк. Роман Сушко, ген. Володимир Сікевич та інші. Кожний фонд організовувався для конкретних цілей. Для прикладу «одноцентовий фонд» був заснований для підтримки України коли вона стане незалежною і збирався громадою з початку 30-тих років до часу коли Україна стала незалежною.

Ще один приклад діяльності УНО в ті часи. В 1933 році головою філії УНО був Семен Головач а секретарем Михайло Українець. В німецькому клубі «Едельвейс» було організоване велике Віче – біля 500 людей, на якому представлено становище українського народу в СРСР та Польщі. Також УНО постійно долучалось до загальних протестів української діаспори проти дискримінації, репресій та фізичного знищення українців на рідних землях. Велика інформаційна робота велась про організований Москвою голод в Україні в 1933 році. В 1937 філія УНО почала рентувати нову домівку за адресою 10369 на 97 вулиці. З кожним роком активність членів УНО зростала. Для прикладу в 1938 році філією УНО в Едмонтоні було проведено:

- 16 засідань управи
- 16 членських сходин
- 9 концертів
- 14 театральних вистав
- Одне Віче
- 32 забави
- 6 радіопрограм
- Один пікнік
- Один базар
- Один карнавал
- В Рідній школі нарахувалось 63 дитини
- При УНО існував хор під керуванням Юрія Цукорника, а пізніше

танцювальні групи під керівництвом Мирослава Куця. УНО дбала про виховання молоді і проводу громади. Для цього у Вінніпезі були організовані Вищі освітні курси для молоді та проводу УНО. На прикладі заснування та діяльності УНО та інших українських організацій ми можемо відмітити різницю життя українців в Західному світі, в Україні та СРСР. В той час коли українців в Україні знищували мільйонами репресіями та Голодомором, то в Західному світі вони могли не лише виживати, але і самоорганізовуватись та зберігати свої традиції, культуру, мову, ходити до своїх церков і допомагати своїм братам та сестрам в Україні.

1932 рік Рідна школа при народному домі в Едмонтоні (УКАМА)

1939
ШЕВЧЕНКОВСЬКИЙ КОНЦЕРТ – 26 березня 1939 р.

Хор УНО та ОУК приймає участь на Шевченківському концерті 26 березня 1939 року

1944 рік. Український хор при УНО. Керівник О.Кукорник (УКАМА)

1945 рік Український хор при Народному домі
в Едмонтоні керівник О.Прима (УКАМА)

Хочу звернути увагу читачів на той факт, що в той час коли в Україні виравав Голодомор та репресії в 20-40-х то на вільних землях по всьому світі українці розбудовували свої громади, будували українські церкви та домівки, вчили дітей української мови та культури та боронили ім'я українців в Західному світі.

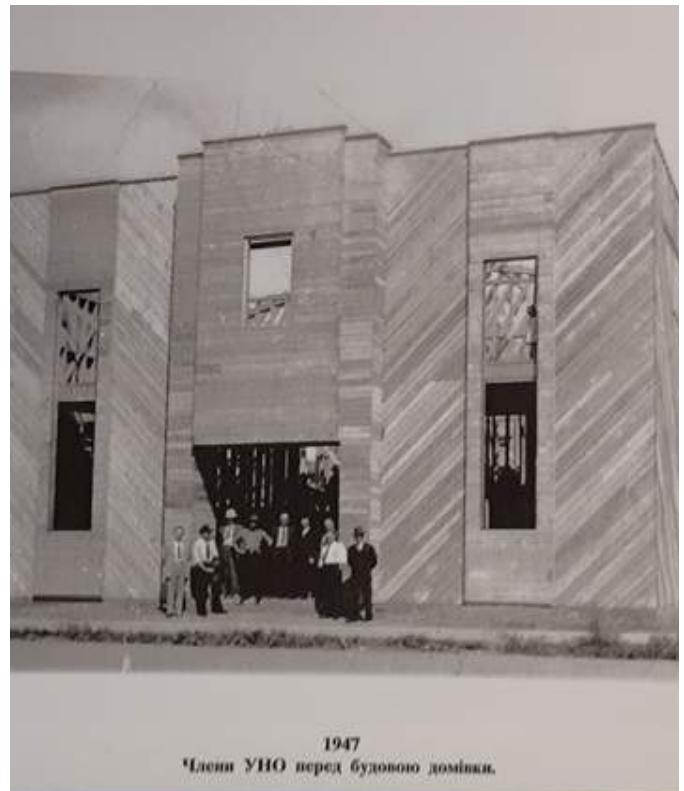
Українська громада під час ІІ Світової Війни

Громада мусила реагувати на ті події які відбувались в Європі та на українських землях. Коли повстала Карпатська Україна в громаді було велике піднесення. Проте події в Європі та Україні розвивались більш трагічним шляхом, що потребувало додаткових зусиль членів УНО та БО. Було 3 головні учасники ІІ СВ на теренах України: - Німеччини та її союзники - СРСР, США та їхні союзники

- Українська Повстанська Армія та інші українські народні військові формування.

На жаль українці, в залежності від того де вони проживали, вимушені були приймати участь у війні на боці всіх 3 сторін. Люди які пережили трагедії українсько-московської війни 1917-1922 років, перший Голодомор 1921-1922 років, розкуркулення кінця 20-тих років, страшний Голодомор 1932-1933 років, репресії 30-тих років, змушені були воювати проти Москви як на боці Німеччини так і США та Англії. Українці в Канаді також були розділені по різних таборах. Прокомунистичні сили співчували, та допомагали Москві. Всі інші мріяли, що Україна після війни стане незалежною і найбільше зло для України це залишатись під яром Москви. Така доля нації без власної держави. УНО та Братні організації працювали над розширенням своїх відділів і допомагали Україні всім чим могли. На той час відділи УНО та Братніх організацій вже існували по всіх провінціях Канади де жили чи працювали українці. Життя продовжувалось. На сходинах 13 лютого 1939 року було прийнято рішення про будівництво власної домівки в місті Едмонтоні. Для цього було вибрано будівельну управу в складі: Василя Дороша, Степана Васканя, Андрія Жмурко, Степана Василевського та Антіна Петрика і вже на початку березня 1939 року було куплено землю під домівку. Проте в 1940 році за порадою Крайової Управи УНО відділ УНО в Едмонтоні відкупив від уряду конфіскований у комуністів «Робітничо-Фермерський дім» на 10628 96 вулиці і перейменувала його в «Український Національний дім». Пізніші події показали, що то було помилкове рішення. Для повної сплати домівки члени УНО та БО мусили більше працювати. Також брали позички від членів УНО, які складали від 50 до 1000 долярів. Це при тому, що людина могла заробити 1-3 доляра на день. Але після закінчення II СВ, в якій СРСР був союзником Канади, уряд Канади змінив своє ставлення до комуністів і примусив відділ УНО повернути домівку назад комуністам, тобто відкупити. Цевикликалобурхливі протести серед членів УНО на сходинах 28 грудня 1945 року, так як в домівку вже було вкладено багато грошей. На сходах було прийнято рішення, що ціна будинку складає 23 тисячі долярів та плюс повернення всіх вкладених коштів. На зборах 20 березня 1946

року було обрано комітет на випадок якщо уряд дійсно примусить продати будинок. До комітету увійшли: Микола Мендрик, Данило Балка, Євстахій Крайківський, Степан Василевський, Дмитро Гамкало та Григорій Дмитрієв. Як видно з подальших подій уряд все також змусив продати будинок і не дав багато часу на підготовку переїзду. Тому терміново було закуплено нову площа на якій поставили тимчасовий курінь і куди перевезли архіви та деякі речі. Відсутність домівки заповільнила роботу та активність членів УНО. У 1947 році члени УНО та БО спільними зусиллями та на власні пожертви побудували домівку УНО, яка тепер знаходиться майже в центрі міста Едмонтон.

1947
Члени УНО перед будовою домівки.

Це дало величезний поштовх для розширення діяльності УНО. При домівці УНО в Едмонтоні працювали танцювальні ансамблі, хор, Рідна школа і декілька разів на місяць ставились спектаклі. Найбільше в цьому напрямку було зроблено Мирославом Куцем, який присвятив УНО більше 60 років свого життя. Багато тепер відомих українських хорових та танцювальних колективів в Канаді були започатковані при домівках УНО. В Едмонтоні це хор «Дніпро» організований в 1953 році Романом Солтиковичем, всесвітньо відомі танцювальні колективи «Шумка» (1959) та «Черемош» (1969)

започатковані Мирославом та Любою Куць. Також М.Куць власноручно розписав більше 3000 писанок, які відповідали традиціям різних регіонів України.

Четверта хвиля іміграції

Разом з тим у кінці 80-тих років минулого століття, через вікові причини, активність членів УНО та її БО почала зменшуватись. Відродження активності УНО почалось після приїзду до Канади у кінці 80-тих та на початку 90-тих років українців з Польщі, які вже мали досвід організаційної роботи. Найбільш активними стали Слава та Юрій Йопики з сином Ярком, Оля та Іван Цибульський з синами Стефаном та Петром, Іван Рабко, Зенон Щур, Іванка та Ярослав Шевчук, Степан Іванців, Оля Яремко, Мар'ян Качмар та інші. Передавали їм досвід своєї праці ветерани УНО; Микола Суховерський, Мирослав та Любка Куць, Степан та Наталка Коваль, Орест Віндик, Левко та Марія Залуцькі, Василь та Марія Гошко, Олег Вовк, Ганна Стівен, Любка Федущак, Володимир та Славка Гладун, Стефанія Геврик, Мілентій та Лотта Снігуревич та інші.

Конгрес УНО в Едмонтоні 1953 рік (УКАМА)

1993 рік. Учасники дитячого гуртка Джерело при ОУК виступають з концертом на роковини Т.Г.Шевченко

Продовження допису “До 90-ліття Українського Національного Об’єднання Канади 1932-2022. Коротка історія створення та діяльності” Миколи Воротиленка читайте у наступному номері журналу “Бористен”

Рецепти *української* кухні

ЗАПЕЧЕНИЙ ІНЖИР З САЛОМ

На багатьох іноземних кулінарних сайтах можна зустріти поєднання інжиру з беконом. В закусках, салатах, а іноді просто запечені разом.

Виходить дуже смачно.

СКЛАДОВІ

4 шт. Інжир

50 г Сало (з прожилками м'яса)

1-2 дрібки Чорний перець свежемелений
за смаком Сіль

Інжир помийте, просушіть і розріжте на дві частини. Духовку розігрійте до 180 градусів. Сало поріжте на невеликі тоненьки шматочки.

Для приготування страви обов'язково беріть ніжне сало з м'ясними прожилками. Викладіть інжир на деко, застелене пергаментом, або в форму для запікання і викладіть зверху по невеликому шматочку сала.

Посипте перцем свіжемеленим і додайте зовсім трохи солі. Поставте

в розігріту духовку на 10-15 хвилин, поки сало злегка не підрум'яниться.

Смачного!

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ
УКРАЇНИ

Не рубай

а посади!

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з іншими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- **ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ**
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- **ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ**
○ **ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ**
○ **УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ**
○ **ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ**

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

MIST **MEEST**

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by ilmaginestudio.com

Заснований 2005 року поштово-логістичний оператор України, ТзОВ «Торговий Дім «Міст Експрес» є одним з лідерів у сегменті доставки відправлень «до рук» Одержувача. Підприємство належить до поштово-логістичної групи «Meest Group», яка сягає своїм корінням міжнародної корпорації МІСТ (Meest Corporation Inc., Торонто, Канада).

У кожному обласному центрі України та у великих містах діють склади компанії з технологією он-лайн реєстрації усіх процесів: приймання на склад, видача на доставку чи видача відправлень клієнту на складі. Компанія обслуговує понад 100 власних підрозділів, активно розбудовує мережу агентських пунктів прийому-видачі відправлень на території України. Володіє найбільшим серед експрес-перевізників власним флотом транспорту, який нині становить понад 300 одиниць, а понад 500 одиниць транспорту виконує доставку за контрактом.

Основна продукція/послуги компанії: доставка відправлень між відділеннями («склад-склад»); доставка відправлень від Замовника «до дверей» Одержувача («від дверей до дверей»); адресна розсылка кореспонденції (рахунків, договорів, періодичних видань, POS матеріалів) у поштову скриньку чи безпосередньо «до рук» Одержувача; доставка товарів дистанційної торгівлі (інтернет-магазинів, телемагазинів, компаній, що торгують за каталогом, MLM-компаній).

